

РІК LXIII, Ч. 4

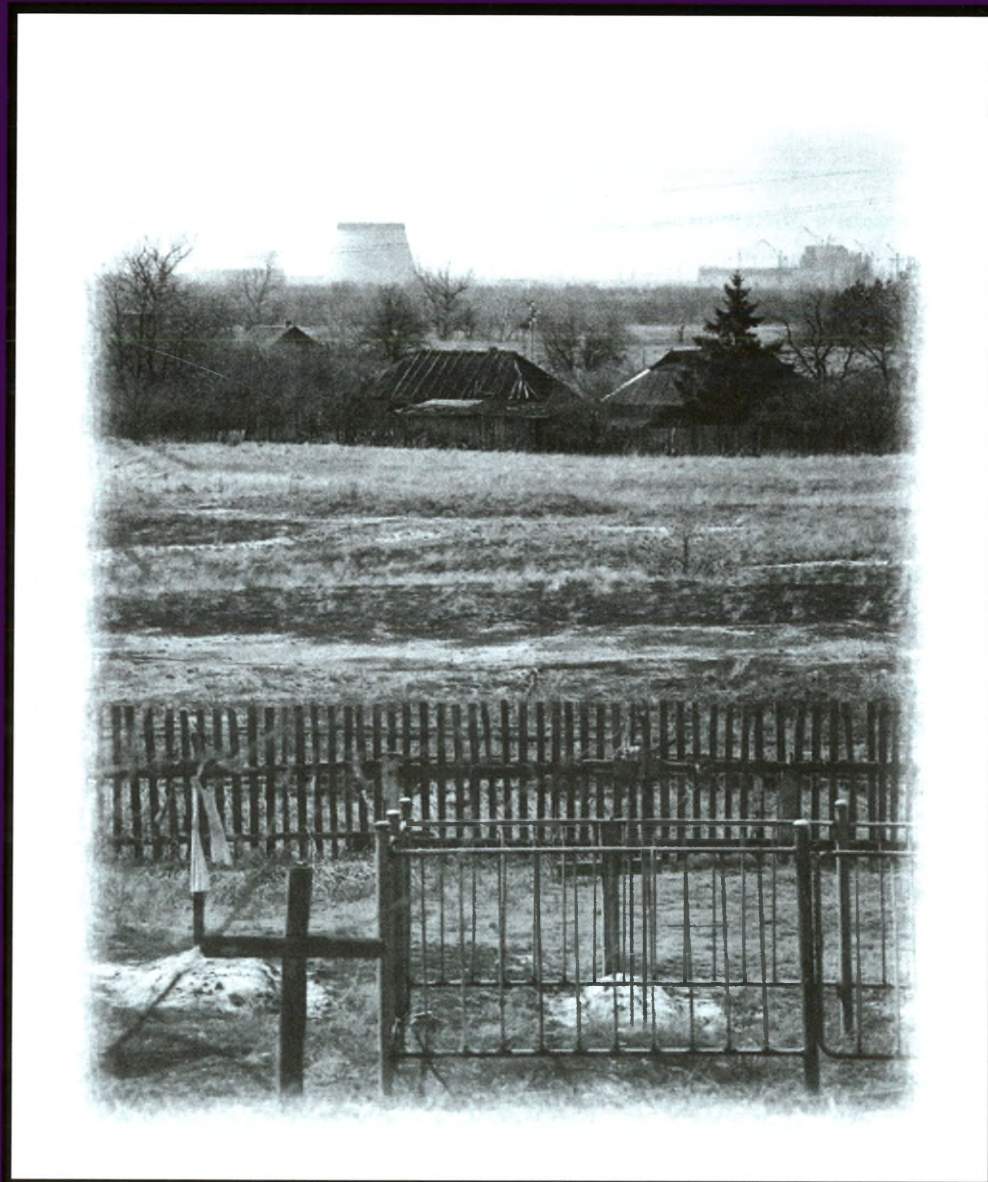
КВІТЕНЬ – 2006 – APRIL

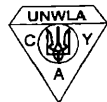
№ 4, VOL. LXIII

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ – PUBLISHED BY UNWLA, INC.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

“НАШЕ ЖИТТЯ”

Рік заснування 1944

Виходить раз у місяць

СУА – неприбуткова організація

Засновник Українського Музею в Нью-Йорку

РІК LXIII

КВІТЕНЬ

Ч. 4

Головний редактор – **Ірена Чабан**
 Редактор англомовної частини – **Тамара Стадниченко**
 Мовний редактор – **Лев Чабан**

Редакційна колегія:

Ірина Куровицька (з уряду) – голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як, **Любов Волинець**, **Ася Гумецька**,
Анна-Галія Горбач, **Галина Кирпа**, **Марта Тарнавська**
Катерина Немира (з уряду) – пресова реф. Головної Управи СУА

Адміністратор: **Наталія Дума** (год. праці – 8:30-2:00)

Адреса адміністрації і редакції:

203 Second Avenue, New York, NY 10003
 Тел.: (212) 533-4646 Fax: (212) 533-5237

Річна передплата в США
 Для членів СУА \$25.00
 Для інших передплатників \$30.00
 Поодинокое число \$3.00
 В країнах поза межами США US \$40.00

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

“OUR LIFE”

Published since 1944

Non-profit organization

Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

VOL. LXIII

APRIL

№ 4

Editor-in-Chief – **Irena Chaban**
 English Editor – **Tamara Stadnychenko**
 Ukrainian Language consultant – **Lev Chaban**

Contributing Editors:

Iryna Kurowyckyj – UNWLA Inc. President
Martha Bohachevsky Chomiak, **Lubow Wolynets**, **Assya Humetsky**
Anna-Halia Horbach, **Halyna Kyrypa**, **Marta Tarnawsky**
Kateryna Nemyra – Press

Administrator: **Natalia Duma** (Office hours – 8:30-2:00)

Editorial and Administration Office:

203 Second Avenue, New York, NY 10003
 Тел.: (212) 533-4646 Fax: (212) 533-5237

Annual subscription in the USA for UNWLA members \$25.00
 Annual subscription in the USA for other subscribers \$30.00
 Single copy \$3.00
 Annual subscription in countries other than USA US \$40.00

ЗМІСТ

Святкові побажання	1
Алла Косовська. У Великодню ніч	1
Євген Сверстюк. Чорнобиль, катастрофа, мораль	2
О. Андрієвський. Веснянка	3
Нам пишуть.....	4
Наталка Поклад. Дочка неба	5
Д-р Христина К. Дурбак. Чорнобиль: дезінформація та етика	8
Збережемо “Наше Життя”	10
Романа Ляброс. Український Музей відзначає 20-ту річницю Чорнобильської катастрофи виставкою про життя на забрудненій території	11
Леся Лисак-Тивонюк. У сусідів	13
Олександр Неприцький-Гановський. Гукайте їх	14
Our Life	
Iryna Kurowyckyj. From the Desk of the President	15
Dr. Christine Durbak. The Misinformation and Ethics of Chernobyl	17
Anna Krawczuk. Enhancing and Creating Opportunities Through Education and Scholarships	20
Nadia Deychakivsky. Alexander J. Motyl's <i>Whiskey Priest</i> ...	22
Ірина Куровицька. Новини Головної Управи СУА	23
Діяльність Союзу Українок Америки	26
Переступили межу вічності	30
Добродійство	32
Нашим дітям	34
Дарія Цвек. Смачного!	36

На обкладинці: Чорнобиль. Фото С. Марченко.

Підписано до друку 17 березня 2006 р.

Ірина Куровицька, голова СУА. Ірена Чабан, головний редактор.

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою, не подається копій, що були поміщені чи переслані до інших видань.

Незамовлених матеріалів редакція не повертає, а також не веде листування з приводу невикористаних матеріалів.

Редакція застерігає за собою право скорочувати матеріали і виправляти мову.

Передруки і переклади матеріалів з “Нашого Життя” дозволені за поданням джерела.

“OUR LIFE” (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National Women's League of America, Inc.,
 203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003
 ISSN 0740-0225

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. (USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to
 “OUR LIFE”, 203 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2006 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Друковано в COMPUTOPRINT CORP.
 1360 Clifton Ave., #402, Clifton, NJ 07012
 Tel.: (973) 574-8800 Fax: (973) 574-8887 e-mail: computopr@aol.com

Передплати за журнал “Наше Життя”
 просимо присилати на адресу канцелярії СУА у Нью-Йорку
 203 Second Ave, New York, N. Y. 10003

Please forward all queries and annual subscription fees for *Our Life* to
 UNWLA, Inc.
 203 Second Avenue, New York, NY 10003

Христос Воскресе!

РАДІСНИМ
ХРИСТОС ВОСКРЕС
ВІТАЄМО ЧЛЕНСТВО НАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ,
ПРОВОДИ УСІХ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ОДИНИЦЬ,
ПОЧЕСНИХ ГОЛІВ І ПОЧЕСНИХ ЧЛЕНОК!
НАШІ ВІТАННЯ І НАЙКРАЩІ ПОБАЖАННЯ
НЕХАЙ ЛИНУТЬ ДО УСІХ ЗЕМЛЯКІВ У РІДНОМУ КРАЮ
І ДО ТИХ, ЩО РОЗКИНЕНІ ПО ВСІХ КОНТИНЕНТАХ,
АЛЕ ОБ'ЄДНАНІ ОДНІЄЮ ЛЮБОВ'Ю ДО БАТЬКІВЩИНИ!
ХАЙ ВОСКРЕСЛИЙ ХРИСТОС ЗІШЛЕ ВСІМ РАДІСТЬ І ЩАСТЯ!

Головна Управа Союзу Українок Америки

*Вітаємо наших співробітників, членів Редакційної Колегії,
дописувачів, читачів і прихильних критиків
з празником Христового Воскресіння!*

Редакція і адміністрація журналу „Наше Життя”

Алла КОСОВСЬКА

У ВЕЛИКОДНЮ НІЧ

Ніч оксамитна, ніч Великодня,
Над усім світом неба безодня,
Блимають лагідні вогники свіч,
Ніч Великодня, освячена ніч.

Серце тріпоче в якомусь зворушенні,
Всі почуття перемішані, зрушені,
Всі піклування усунено пріч
В ніч Великодню, задуману ніч.

На кладовищі червоні лампади:
Душі спочилих Воскресенню раді.
Ніч таємнича, ніч Великодня,
Чом ти така незвичайна сьогодні?

Може, тому, що навколо, у темряві,
Блимають вогники ніжно-таємнії?
Може, тому, що нам душі замучила
Туга за домом, гірка і жагучая?

Ти ж нам навіюєш, ніч таємнича,
Теплу надію, що нас ще покличе
Наша Батьківщина, наша країна
В час Великодній свого Воскресіння.

ЧОРНОБИЛЬ, КАТАСТРОФА, МОРАЛЬ

Якби Чорнобиль був для нас тільки фактом атомної аварії, то справу взяли б у свої руки спеціалісти й науковці – й того було б досить. Якби то була просто найбільша атомна аварія, ми б не стали говорити про Звізду Полин.

Біблійних цитат, біблійних образів при атеїстичній диктатурі не існувало, принаймні, в офіційній пресі. Але коли вже той апокаліптичний образ проник на сторінки советської преси, то це означало симптом капітуляції.

Щось раптом змінилося в свідомості людей останньої імперії, навіть у свідомості її вождів. І то був початок кінця – на моральному зламі.

Згадаймо, що більшовицьких вождів не лякали ніякі катастрофи й ніякі жертви.

А тут повільна загибель кількох українських і білоруських районів – хай мільйони селян – хіба то з висоти Кремля катастрофа?!

Очевидно, цей вибух був не просто атомний... Ми могли б ще говорити про тривогу на Заході, про чутливість советського режиму до реакції Заходу, про перебудову, про зміну політичного курсу і т.д.

Тільки треба нагадати, що до Чорнобиля ніякої зміни практично не було. Під посмішки народу вмирили секретарі Політбюро, на їх місце вже чекали нові...

Про таку пору є біблійний вираз: “Повнява сил їх минулася” (Йов, 30, 2) або ще: “Коли прийшла повнота часу” (Посл. ап. Павло до гал., 4, 4).

Психологічно найпростіше пояснити той моральний перелом страхом: радіація, як смерть, загрожувала не лише народові, але й начальству. Такий аргумент цілком дохідливий для всіх – і це трохи змінює позицію влади. Як би вони не пояснювали, а факт Чорнобильського перелому в житті імперії і в житті світу очевидний. У слові Чорнобиль більше підсвідомого змісту, ніж свідомого. Наші пережиття тієї пори підказують нам розуміння Чорнобиля як притчі – про вік утрати відповідальності.

Вона, як кажуть, була прогнозована і підготовлена усією попередньою історією визволено-окупованого краю на суверенно-колоніальному статусі, де було кинуте виклик Божому і людському законові та всякому терпінню. Бо перейдено всяку міру.

Якщо коротко спробувати визначити, що таке російський комунізм – від початку захоплення влади і аж до часу агонії, то це слово б е з в і д п о в і д а л ь н і с т ь на рівні кримінальної бездарності.

Перші сигнали атомної тривоги були давніше. Відомий український вчений академік Вернадський з великою тривогою заговорив про кольосальну енергію розщепленого атома і про моральну слабкість людини, якій може потрапити до рук така сила. Дата того сигналу – 1922 рік. Якщо атомну енергію тоді можна було прогнозувати, то розщеплення морального ядра людини вже можна було спостерігати. Більшовицький червоний терор бушував під назвою революційного закону. Він перевершував усе відоме в історії, ніколи масові психози, керовані з центру, який уявив себе всесвітнім центром, не досягали таких масштабів. Ніколи ще не було такої тотальної агресивної сили, яка схопила б під експериментальний прес кожну особистість. І не було такої безпощадності до людини, як матеріялу. Здавалося, якщо досі були правителі, які, принаймні, на словах підтримували позитивну енергію любови в суспільстві, то тут, навпаки, було проголошено, як нову релігію, класову ненависть і ворожечу. То саме ті сили, яких ніхто не зважувався випустити з пляшки, бо важко собі уявити, що станеться з людиною. І навіть з самим вождем. Ті сили було викликано наверх – до активності!

Вся мудрість дотеперішньої історії полягала в нагромадженні символів позитивної енергії й любови. Усі релігії працювали в тому річищі. Тут приходять диктатори для того, щоб роздмухати негативну енергію руйнування святинь, щоб скористатися з людських слабкостей. Вони одверто заперечують євангельський постулат про людину як ціль, – той постулат, що ліг в основу етики Канта. Вони використовують людину як засіб, як найдешевший матеріял – і пускають її у свою диявольську гру в ролі гвинтика...

Ось яке р о з щ е п л е н н я тривожило Вернадського в першу чергу. Революційне! Більшовизм почав руйнувати з маніякальною послідовністю загальнолюдські вартості, й то не просто в теорії, а в кожній особі. Розкладали найцінніше – те, що так важко виховувалося, те, що було святе. На зміну святості прийшло блюзнірство. Більшовицька революція була передусім революцією понять, вивертанням понять. Бог, Правда, Добро, Краса, Честь, Сумління – все це було позбавлене величі/Абсолюту й утилізоване для пропаганди, як утилізовано було ікони для стелення підлоги. Олга стала тотальною, загальнообов'язковою і всепроникною.

Гітлер з'явився на історичній сцені у час найстрашнішого більшовицького експерименту: провадилася війна голодом проти цілого народу – і ніхто не втручався! Тотальна лож заблокувала вихід інформації у світ. Практично і Сталін, і Гітлер творили свої моделі “земного раю” для нас, розтоптуючи людину. Вони кидали виклик Богові. І кожен акт тотального насильства паралізував волю людини.

Джордж Орвел порівнює таку людину з розсіченою навпіл осою. Вона ще продовжує ласувати медом, і той мед капає з розсіченого черевця, але коли замахала крильцями, то злетіти вже не змогла. У людини відсікли душу, вона жила й не помічала того, а тим часом розкладалася...

Воєнна катастрофа мала той позитивний результат, що зупинила фашизм. Нюрнберзький процес було задумано не тільки для покарання злочинців, але й для повернення до закону. Була спроба зупинити розклад. Абсурдність його полягала в тому, що найбільший злочинець світу сів на лаву суддів, як повноправний, і говорив від імени закону.

Хірургічна операція оздоровила німецький народ. Советський режим, навпаки, почав розносити інфекцію по світу. З падінням залізної завіси той процес навіть загострився. Одверто кримінальна філософія і практика пішла хмарою, як радіація, на Захід.

З цього погляду варто було переглянути советську літературу, яка неодмінно мала бути ідейною, тобто мала заражати читача спокусою гордині й руйною легкістю напівправди, романтикою вседозволеності, моральним релятивізмом і бахвальством атеїзму. Вона дала безліч образів розкладу і знецінення загальнолюдських вартостей.

Але вона теж мала успіх в адаптованому світі, зараженому комунізмом: вона оминала філософські вершини і моральні драми, а низинами розливалася в масах. У посткомуністичному світі нас захопила повільна масова культура.

Здешевлені слова, як всепроникаючий пил, засмічують всю атмосферу – від політики до релігії...

Великі катастрофи пробуджують. Нині потрібна надзвичайна мобілізація духовних сил усього світу, щоб повернути людину до джерельної правди й Закону Божого. Додолу спускалися дуже швидко. Підійматися вгору важче.

ВЕСНЯНКА

Ой, весно-красно, що ти нам винесла?
Ой, винесла тепло і добре літечко,
Малим дітям кучечки бити,
А старим дідам раду радити,
А старим бабам посидіннєчко,
А господарям поле орати,
А молодим господиням кросенця ткати,
А молодцям і дівонькам та й погуляти.
Дідам радити, пиво варити,
А к яку дню?
К Великодню!

Записав О. Андрієвський. Із збірника „Ігри та пісні”.

Студентам в Україні запропонували написати автобіографію, але з перспективи 2041 р. Я отримала лист студентки Києво-Могилянської Академії Олександри Кліщук, згодом, перебуваючи в Києві, зустрілася з нею і була приємно здивована, якою цілеспрямованою і талановитою виявилася ця юна дівчина.

Христя Соневицька.

Пропонуємо читачам цей лист-мрії Лесі Кліщук.

Я, Кліщук Олександра, народилася 3 березня 1988 року.

У 1995 році вступила до першого класу Луцької гімназії № 18.

У цій школі я навчалася до 11 класу.

Саме в цьому останньому році за стінами школи я відчула себе справжньою патріоткою своєї держави.

У період з жовтня по грудень 2004 року наша країна вирішувала свою подальшу долю. Вона обирала президента. Саме цей 2004 рік став для всіх наших співвітчизників вирішальним. У період виборів відбулася „Помаранчева революція”, яка стала не лише політичною, а й духовною.

Щодо мене, я також брала активну участь у цих подіях. На цих майданах я відчувала істинну єдність зі своїм народом. Спільна мета, надія на краще життя, вимоги справедливості – ось що нас об'єднувало. У мітингах брали участь усі, не дивлячись на вік. І ми досягли своєї мети!

У 2005 році я закінчила школу і вступила до Києво-Могилянської Академії на факультет правознавство.

Ще під час свого навчання стала членом Асоціації Молодих Реформаторів, яка надавала безкоштовну допомогу з юридичних питань малозабезпеченим верствам населення.

Після закінчення Києво-Могилянської Академії займалася адвокатською практикою.

Захистила кандидатську дисертацію на тему „Розвиток правової обізнаності населення України”. Здобула ступінь кандидата юридичних наук.

Вступивши в партію „Молода Україна”, згодом її очолила.

На парламентських виборах 2018 року балотувалася і була обрана до парламенту. Моя партія контролювала прийняття цивілізованих і зрозумілих народові законів.

Створювали громадські юридичні приймальні, які надавали безкоштовні юридичні консультації соціально незахищеним верствам населення. Наші спеціалісти здійснювали повний юридичний супровід адміністративних, цивільних, кримінальних справ та господарських спорів аж до представництва в суді. Крім цього, наші представники працювали з Європейським судом із захисту прав людини у Страсбурзі.

За час роботи в уряді ми досягли високого рівня довіри населення. У 2036 році була призначена міністром юстиції, на посаді якого я перебуваю і досі.

Одружена. Маю троє дорослих дітей. Захоплююсь народною вишивкою та бісероплетінням. Колекціоную предмети народного побуту та українського національного костюма.

Отож, аналізуючи своє життя з самого народження до сьогодні, до 2041 року, я можу сказати, що доля нашої держави суттєво змінилася.

Україна розквітла. Наша грошова одиниця, гривня, – тверда і стабільна. Нас визнали усі Європейські держави. Україна вступила в Євросоюз.

У ці серпневі дні 2041 року ми, українці, відзначаємо ювілейну дату нашої Батьківщини.

Вже 50 років вона – незалежна, демократична, прогресуюча держава. Ми пишаємося нашим народом і вклоняємося тим, хто боровся за цю незалежність.

Я впевнена, що ми виховали справжніх патріотів, що ми достойні нашої держави.

Отож, цієї знаменної дати 24 серпня 2041 року ми всі повинні покласти на серце руку і з гордістю проспівати рядки гімну: „Ще не вмерла України і слава, і воля...”

Наталка ПОКЛАД

ДОЧКА НЕБА

Життя дарує зустріч не просто так – життя дає тобі код до зовсім іншого, ще не відомого світу. І, маючи його, впізнаєш та пробуєш відкрити той світ – чуєш суголосся внутрішніх вібрацій, суголосся болю й надій.

Уперше запізнала Ніну Вірченко кілька років тому в Спільці письменників – на одному з мистецьких вечорів. У пам'яті закарбувалось, як пристрасно говорила вона тоді про Михайла Кравчука та конференцію, йому присвячену.

А для розмови ми зустрілись аж за третьої спроби – в неї, доктора фізико-математичних наук, професора кафедри Вищої математики Національного технічного університету (КПІ), академіка АН України, голови науково-методичної ради Всеукраїнського товариства політв'язнів та репресованих, кожен день розписаний по хвиликах. А коли зустрілись, я так само почула – любов є любов! – ...захоплену розповідь про вже X Міжнародну наукову конференцію ім. академіка М. Кравчука, що пройшла в НТУ. У ній взяли участь 920 вчених із понад 20 країн, Ніна – незмінний заступник голови оргкомітету. Цей захід із 1992 р. збирає в Києві найкращих математиків світу. Попередня конференція була ювілейна і присвячувалась 110-річчю від дня народження М. Кравчука та 60-річчю його трагічної загибелі на Колимі...

– Але ж я, пані Ніно, хочу писати *про вас*, – м'яко уточнюю.

Проте Ніна Вірченко знов хоче повернути мене на „праведний шлях” і показує проспект унікального видання – "Розвиток математичних ідей Михайла Кравчука" (Редактори Н. Вірченко, І. Качановський, В. Гейдей, Р. Андрушків, Р. Воронка. – Київ – Нью-Йорк: 2004. – XLVIII+780С.), яке презентувалось на конференції, показує фотографію пам'ятника поверненому з забуття "лицарю математики", "поетові формул", "титану математичної думки" М. Кравчуку, – пам'ятник відкрито на території НТУ, на постаменті викарбовано напис: "Моя любов – Україна і математика". А ще Ніна Вірченко розповідає про перший документальний фільм

Ніна Вірченко.

"Голгофа академіка Кравчука" – вражаючу кінопубліцистику про найвизначнішого математика ХХ століття, творця української математичної термінології, педагога й громадського діяча, знищеного за особистою вказівкою Сталіна. Роботи М. Кравчука наштовхнули американського вченого Джона Атанасова на винахід першого в світі... електронного комп'ютера!

– Даруйте, проте я хочу говорити саме *про вас*, – наполягаю з усмішкою.

...І ось, нарешті, в мене – стосик матеріалів і про М. Кравчука, і про саму Н. Вірченко, вірну послідовницю й сумлінну дослідницю життєвого й наукового подвигу академіка. І штрих за штрихом починають проявлятися перипетії складної жіночої долі, затятий змаг талановитого вченого з бездушною тоталітарною системою, що нищила все непересічне й вільнолюбне.

Що стало визначальним у формуванні її душі, її характеру? Може, черкаська земля, де народилась? Оті горді зорі Кобзарєвого краю? Хоч жили там недовго, та мама часто розповідала дітям, як малою босоніж бігала в Шевченкове село – воно за 6 кілометрів од Завадівки. А скільки Тарасових поезій знала напам'ять! Коли деклямувала їх, то вкладала всю душу, – а Ніна з братом заворожено слухали... Згодом, уже школяркою, Ніна почне вести щоденник і, як

свідома українка, що критично сприймала радянський "рай", епіграфом до щоденника візьме слова Кобзаря "Караюсь, мучуся... але не каюсь!.." Цей клич стане девізом усього її життя. Без Шевченка й України вона й тепер – жодного дня. Тарасове слово – в кожній її клітинці: так відчувала Поета, аж, бувало, снівся.

А може, багато що в її бунтівливу особистість заклали батьки: тато – агроном і мама – медсестра. І той завод у Червоному, де були вулиця, парк і сади славнозвісних Терещенків, – диво з див. Неподалік збереглися давні копальні й старі зруйновані авіаційні майстерні – дітлахи в них раювали, а у 8-річної Ніни зродилась тоді відчайдушна мрія про космос. Математика й фізика давались їй легко – потяг до цих наук мала ще з раннього дитинства, та й на вчителів дівчині щастило. А в 10 класі Ніна вже твердо знала, що присвятить математиці все своє життя.

Ранньої осені 1945-го родина переїхала до Житомира – вона часто міняла місце проживання (такі були тоді часи – в тоталітарній країні). Задириста, діяльна, розумна Ніна відразу завойовувала авторитет і в учителів, — хоч із нею було дуже непросто, – і в однокласників. Рано вона йшла в бібліотеку, а тоді – пішки в школу, бо ж єдина українська школа – аж на іншому кінці міста. Трамвай ходив, але за що їхати?

Перед випуском був зліт відмінників-десятиклясників Житомира. Українську школу представляла Ніна Вірченко. Свою промову вона виголосила дзвінким мелодійним голосом. Говорила про математику, астрономію, Україну, єдина з усіх – українською мовою. Як скінчила, зал вибухнув оплесками. Одна журналістка подала ту промову під заголовком "Моя мрія" в газеті: на фотографії видно косу й вишиту сорочку. При арешті на Ніні теж була вишиванка. Кадебіст тоді зло процідив: "Ти й одягом – націоналістка".

Про Нінин випускний твір, що звався "Я – дочка свого народу", писала обласна преса. Згодом на допитах слідчий буде розпикати дівча: "Ось твоя фотографія і ці слова..." – "Це слова Тичини – що ви маєте проти них?" – відповідала йому.

Школу закінчила з золотою медаллю – дарма що приїхала "з провінції". Тепер у тій житомирській школі висить список медалістів, і прізвище "Вірченко" – перше.

Закон дозволяв медалістам вступати в будь-який вищий навчальний заклад без екзаменів. Україна – в руїнах: був 1946-й. Кращі наукові сили – в Москві. А Ніна вже знала, що навчатись треба лише в найкращих. І теж ставати найкращою, – цього високого рівня якості дотримувалась завжди. Подаючи документи до Московського університету, дівчина так і написала в автобіографії: стати українською Софією Ковалевською – і обов'язково повернутись в Україну.

Хоч у Ніни й медаль, документів не приймають: по-перше, вона з периферії, по-друге, була під окупацією, по-третє – треба ще 2 роки підрости. Батько радіє, бо не хоче залишати дочку в далекій Москві. Однак, тут проявився Нінин характер: дівчина дісталась до самого міністра освіти й добилася отого магічного "в відє ісключенія" ("як виняток"). Документи в університет прийняли, та попросили одного професора (то був знаменитий академік Андрій Колмогоров) перевірити її знання. Професор дав Ніні три задачі. Дві вона розв'язала, ще коли він писав умови на дошці. Третя стосувалась теорії множин, а цього в школі не вивчали. Колмогоров лиш переглянув чернетку дівчини, усмінувся схвально й написав на аркуші: "Зарахована в університет".

Засобів на життя не було. Ніна поїхала додому – чекати підтвердження про свій вступ. Вийшла з поїзда в Києві, зайшла в університет – і тут її запросто зарахували на фізико-математичний факультет, зовсім не зваживши на вік.

А з Москви – жодної вістки. Як згодом розповіли батьки, вони виклик просто приховали.

Студентські роки – це кімната в гуртожитку, де тулилось 19 осіб та хазяйнували пацюки; це університет, а у вільний час – театри, філармонія, численні музеї. Ніна вчилася добре, була смілива й дуже незалежна, мріяла про міжпланетні польоти. Ці мрії привели її в студентський гурток ракетотехніки й аеродинаміки, де двадцять дев'ять хлопців і одна дівчина (Ніна) фантазували про підкорення космосу, вивчали будову літаків і стрибали з парашутами. Ніна мала 10 стрибків. Своєю безстрашністю вразила хлопців, які були старші від неї, а дехто тільки що повернувся з війни. На запитання "Хто стрибатиме першим?" поспішно вигукнула: "Я!" Вона просто любить бути в усьому першою, навіть серед чоловіків.

Пам'ятає все: невимовну радість, насолоду від лекцій та занять математикою – вона звучала для Ніни, як музика! І нестерпне почуття голоду: на лекціях формули змішувались перед очима з уявними шматочками хліба, – в Україні був пекельно-голодний 1947 рік.

А розкручений маховик гонінь та репресій потребував нових жертв. Раптом усе, що говорила Ніна дівчатам про ОУН-УПА, ті дискусії з ними про потребу української державности, – бо ж обов'язок свідомої українки – виховувати інших, – про що писала в листах найближчій подрузі, маючи її за сестру, – стало відомо кадебістам. Якось на допиті з'ясувалось, що та "сестра" майже півтора року доносила на неї "пильним органам", – і "кам'яна" Ніна того вечора у тюремній камері на Володимирській плакала тихцем від образи й зневіри.

Її арештували в червні 1948-го. Сценарій – типовий: одиночна камера, слідство на Володимирській, де й альма-матер, а потім – Лук'янівка. 8 січня 1949-го було оголошено вирок: 10 років спецтаборів. Звинувачення – ні більше, ні менше: "зрада Батьківщини й участь в українсько-націоналістичній банді".

І почались великі етапи... страшна дорога до Східного Сибіру. Навік незабутнє: у сорокаградусний мороз змучена колона арештантів іде через Уфу, а місцеві люди – одні хрестяться перелякано, інші вітають, а дехто й кулаком погрожує. А їй же, Ніні, тільки 18!

Нарешті – тайшетські спецтабори. Подруги – в основному „західнячки”: Антоніна Сірик, Мирося Румак, Богдана Бійовська, Стефа Прощак, Мартуся Чорна, Юлія Дейнека, Ірина Сенік і ще багато-багато інших. Вони самовіддано, до фанатизму любили Україну. Кожна героїчно відстоювала в тому пеклі своє людське й національне право. Ті, хто вижив, не погубились, листуються, іноді й бачаться. Ніна у серпні об'їжджає своїх посестер – які то, каже, хвилюючи зустрічі! І які то вірні друзі!..

У спецтаборах політичні сиділи разом із каторжанами. Ні радіо, ні газет, ні паперу, – на все сувора заборона. Листи – двічі на рік. А про режим та етапи, знущання конвоїрів, про виснажливу роботу на лісоповалі, в каменоломнях і шахтах – 10 кілометрів по іркутському снігу до місця роботи й назад до бараку, – про всілякі хвороби, які не було чим лікувати, про страшні морози і втрати друзів, про постійні моральні й

фізичні приниження, – годі й говорити, бо в людській мові на те бракує слів. Майбутнє зникло, zostалися лиш спогади – про Україну, маму-тата й математику. А взагалі смерть у таборі – напрочуд буденна штука: від виснаження хтось щодня в бараці помирав, йому рили могилу у вічнозамерзлій землі. Імен та прізвищ ні в живих в'язнів, ні в мертвих не було, лише номери. І в Ніни Вірченко не було імені й прізвища, лиш номер Р-840.

Але мусила виживати. І не збожеволіти. І залишитись людиною. На поміч приходили молитви, молодість, Шевченко, математика, – на снігу так гарно писати паличкою формули. І тлумачити дівчатам таїни математики, – от і маєш першу педагогічну практику. Скільки дивовижних ідей зародилося в неї там, за колючим дротом! Як відшліфувалось чуття на оте "свій"- "чужий"...

Після смерти Сталіна, коли Ніна Вірченко відбула вже 6 років ув'язнення, її амністували – як "малолітку". Повернувшись в Україну, стала напружено працювати і вчитись далі в університеті – спочатку заочно, а тоді дозволили й стаціонарно. Добрі люди – вони були, були! – виклопотали їй дозвіл і на аспірантуру.

Держбезпека "пасла" Вірченко аж до самого 1990-го: ходили назирці стукачі, підслуховувалась квартира, де пані Ніна замешкала з чоловіком Ростиславом Доценком, перекладачем і теж дисидентом (їхня романтична історія потребує окремої розповіді), а не раз, "для профілактики", і цілоденні обшуки влаштовувались. А ще пильнувалося коло знайомих... Коли звільнялась із табору, їй наказано було ніколи й нікому не розповідати про табірну систему, бо... Отже, найнадійніше – самоізолюватись...

Лише ночами вона мала змогу братися за улюблену справу. І таки вирвала в долі право на дорогу вченого – через 10 років після звільнення захистила кандидатську дисертацію.

Нінин батько вже наприкінці свого життя сказав їй: "Ніно, пам'ятай і втри їм носа! Я хочу, щоб ти стала доктором".-"Це не так просто, мене не затвердить Москва".-"Ну, тоді чекай підходящого моменту і захищайся". Вона працювала і дочекалась "моменту" – "перебудови". Докторська давно була готова. Через політичні переслідування захистила її лише в 1988-му, коли тоталітарна ніч уже скресала.

Закінчення на стор. 29

Чорнобиль: дезінформація та етика

*Виступ д-ра Христини К. Дурбак,
голови міжнародної організації "Світова передача
інформації" на Конференції в місті Славутічі
(19-21 вересня 2005 р.).*

Після аварії на Чорнобильській АЕС керівництво України, яке тоді підпорядковувалося вищому керівництву всього Радянського Союзу, розповсюджувало неправдиву інформацію про масштаби аварії. Ця дезінформація не тільки вводила в оману все населення країни, але й розпочала тривалу історію фальсифікації. Перед тим, як зупинитися на деяких особливостях впливу на розповсюдження та публікацію новин, хотіла б нагадати про десятий принцип загальновідомої Декларації Ріо щодо права громадян на отримання правдивої інформації стосовно стану навколишнього середовища та здоров'я населення. В цьому принципі, зокрема, йдеться про наступне: **“Проблеми, пов’язані з навколишнім середовищем найкраще вирішувати за участю всіх зацікавлених громадян на відповідному рівні. На національному рівні кожний громадянин повинен мати право на відкритий доступ до інформації... про шкідливі матеріали і діяльність у своїх громадах тощо... Держава повинна сприяти і підтримувати громадську свідомість завдяки загальнодоступності інформації...”** З часу прийняття Декларації Ріо 13 років тому уряди країн мають не тільки етичні, але й юридичні зобов’язання перед своїми громадянами: вони повинні відокремлювати правдиву інформацію від фіктивної, не кажучи вже про навмисну пропагандистську дезінформацію.

У роки комуністичного правління в Україні населення було цілком позбавлено “права знати”. Через п’ять днів після чорнобильської аварії Перший секретар Центрального комітету Комуністичної партії України Володимир Щербинський дав розпорядження вивести тисячі київських дітей на першотравневу “демонстрацію”. Це нелюдське рішення дезінформувало суспільство щодо радіоактивного забруднення повітря і тим самим призвело до зайвого під-

вищення ризику захворювання дітей на рак щитовидної залози, – в подальші роки це виявилось головним фактором підвищення смертності в забруднених районах України.

Захворюваність на рак щитовидної залози за останні 20 років після вибуху постійно зростає. Підлітків, які зазнали впливу радіації у 1986 році, можна часто побачити так само, як і дорослих, у лікарнях із діагнозом раку або інших захворювань щитовидної залози. Оскільки період розвитку захворювання для дорослих, що зазнали високого рівня випромінювання йодними ізотопами, коливається від 15 до 20 років, найближчим часом очікується подальше зростання випадків захворювань на рак щитовидної залози.

У новій демократичній Україні закріплення міжнародно визнаного “права знати” має розпочатися з визнання злочинних дій колишніх лідерів і створення можливості для громадян на отримання науково достовірної інформації щодо катастрофи. Це – дуже важливе завдання, оскільки недостатня кількість достовірної інформації та виникнення конфлікту інтересів стали характерною рисою новин про Чорнобиль, і тому не дивно, що населення не завжди довіряє інформації та проведеним дослідженням щодо наслідків цієї трагедії.

Особливо важливо те, щоб державні лідери самі знайомилися з науковими дослідженнями та їх висновками й володіли правдивими даними і запобігали навіть гіпотетичного конфлікту інтересів, який може підірвати довіру до інформації, що розповсюджується. Відсутність науково достовірної інформації також викликає у населення песимізм і навіть фаталізм, який разом із іншими факторами спричиняє тривалу залежність “жертв Чорнобиля” від фінансової підтримки, яка не гарантується і перешкоджає населенню у подоланні їхнього страху на шляху до самоствердження та незалежності.

Як приклад, хочу звернути вашу увагу на нещодавно опублікований звіт Чорнобильського форуму під назвою "Наслідки Чорнобиля". У ньому, зокрема, кількість населення в Україні, Білорусії та Росії, яке постраждало внаслідок катастрофи, значно недооцінена й занижена і коливається від кількох мільйонів до чотирьох тисяч. Проте, у звіті зазначено, що захворюваність населення, враховуючи психологічний травматизм, значно зростає й далі.

Для ілюстрації цієї думки, порівняємо ВІЛ (вірус) та СНІД (захворювання). Кількість заражених на ВІЛ у всьому світі в кілька мільйонів разів більша від кількості населення, що померло від захворювання на СНІД. Навіть якщо їх розділити, масштаби пандемії ВІЛ набагато більші, аніж кількість померлих від СНІДу. В уяві населення ВІЛ та СНІД виступають як єдине захворювання зі смертельним наслідком. Сприйняття населенням масштабів чорнобильської трагедії зменшується, коли випадки смертності розглядають окремо від випадків захворювання на рак, які, в свою чергу, не завжди мають смертельний наслідок.

У нещодавно опублікованій в "Нью-Йорк таймс" статті щодо доповіді МАГАТЕ про наслідки аварії було рекомендовано зосередити зусилля на наданні допомоги найзабрудненішим районам і перегляді державних програм. Запропоновані зміни мають на меті, перш за все, замінити концепції, які підтримують залежність населення від зовнішньої допомоги ініціативами, спрямованими на підтримку місцевого розвитку і надання людям впевненості щодо свого майбутнього. В сфері охорони здоров'я звіт Чорнобильського форуму закликає до продовження ретельного моніторингу та обстеження оперативних працівників і рятувальників, які одужали від захворювання на гострий променевий синдром (ГПС). Однак, спеціальні програми мають бути оцінені щодо їхньої ефективності, оскільки аномальна захворюваність на рак щитовидної залози все ще зростає.

Страх – одне з найсильніших наслідків прийняття неетичних рішень або неправдивого інформування населення. Наприклад, ми можемо пояснити страхом за наслідки прийнятих рішень поведінку комуністичного керівництва Радянської України, яке брехало про масштаби Чорнобильської катастрофи впродовж кількох днів після аварії і згодом, упродовж кількох

років, навмисно недооцінювало її наслідки для здоров'я населення. Страх дуже швидко руйнує етику як складову ухвалення рішень, за винятком випадків, коли керівники можуть знайти в собі сили його пересилити. Якщо при формуванні національної і міжнародної політики існує поняття страху перед майбутнім, тоді справжня небезпека залишається непомічена або тримається в секреті з огляду на страх за її наслідки. Чорнобильська трагедія і її наслідки на здоров'я ілюструють довготривалі наслідки рішень, прийнятих колишніми керівниками Радянського Союзу та їхніми намісниками в Україні. Довготривалі наслідки для здоров'я людей, які проявляються через певний період, потребують подальшого наукового дослідження і моніторингу.

Кожен, хто проживав в Україні у 1986 році, може підтвердити, що в день катастрофи представники київської номенклатури таємно телефонували своїм друзям та родичам, які мешкали в зоні стихійного лиха, щоб попередити їх про небезпеку. В обмін на життєво необхідну інформацію, вони вимагали – як сцилійські мафіози – обітницю "смерти" – нерозголошення таємниці для уникнення паніки. Ніхто не повинен був передавати цю інформацію за межі родинного кола.

На превеликий жаль, можна навести дуже багато прикладів про навмисне намагання урядовців не розповсюджувати інформацію щодо здоров'я населення через страх потрапити під всесторонню увагу суспільства. Вибух атипової пневмонії в Азії у 2003 році – це приклад вагання урядовців між реакцією страху та обов'язком запобігти глобальній небезпеці для здоров'я. Керівництво Китаю, як і Радянського Союзу, вважало, що розповсюдження негативної інформації загрожує міжнародному авторитету та соціальній стабільності країни.

Постійний страх (параноя) у прийнятті рішень урядами про нерозповсюдження інформації дуже часто призводить до катастрофічних наслідків. Параноя включає наступні три елементи: заперечення, удавання вигляду і реагування. Офіційні заяви щодо Чорнобильського вибуху та атипової пневмонії є прикладом заперечення. Прикладом демонстрування (удавання вигляду) є звинувачення інших у власних страхотях та діях. Реагування можна спостерігати як відповідь на усвідомлену втрату контролю та влади.

ЗБЕРЕЖЕМО “НАШЕ ЖИТТЯ”

У світлу пам'ять бл. п. Євгенії Фединяк,
матері голови Окружної Управи Округу Союзу Українок Америки Чикаго Любомири Калін,
складаємо 400 дол. на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”.

Членки Окружної Управи

*Ліна Басюк, Марія Боднарук, Христина Дзюк, Катя Гриневич, Єва Зленко, Оксана Мельник,
Люба Новак, Марта Ожста, Ірена Попович, Ірена Стасула, Ірина Стебельська, Віра Трошук,
Стефанія Форович, Олена Харкевич, Валя Хринівська,
Любомира Шеремета, Олена Шкорбут, Марія Щерб'юк.*

З нагоди Загальних зборів 22-го Відділу СУА в Чикаго
складаємо 300 дол. на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”.

Оксана Мельник, скарбник Відділу.

Параноя також впливає на формування упередженого ставлення до своїх сусідів – як на рівні окремих осіб, так і на рівні держави загалом. За таких умов нікому не можна довіряти, і цінна інформація тримається в секреті, залишаючись недоступною для наукових вивчень та досліджень. Це положення ілюструється недостатньою співпрацею у вивченні груп населення, що постраждали від наслідків Чорнобиля, серед різноманітних науково-дослідних інститутів.

Параноя захочує як індивідуумів, так і групи людей до створення громад однодумців зі спільним сприйняттям “власної” реальності. Фільм “Серце Чорнобиля” – це приклад розповсюдження дезінформації з метою самореклами та економічної вигоди. Непоінформоване населення можна легко збити з пантелику і примусити повірити в те, що затримка розумового розвитку, вади серця та алкогольний синдром не спричинені підвищеним рівнем радіації.

Прагнення ухвалювати реалістичні рішення конфліктує з атмосферою страху. Звичайно, інтеграція реалістичної оцінки представленої ситуації, яка ґрунтується на наукових висновках та перспективах, може блянсувати страх та підсилити прозорість, зв'язок та політичну співпрацю. Додатковою складовою реалістичної оцінки ситуації є зменшення корумпованості, яка проявляється в атмосфері страху.

З метою забезпечення точної інформації щодо короткострокового та довгострокового впливу радіації проведено і в цей час прово-

диться велика кількість наукових досліджень, наприклад, такими організаціями як МАГАТЕ, Інститут Нагасакі з питань радіації, Американський інститут вивчення ракових захворювань, багатонаціональний проект із профілактики раку щитовидної залози та інші науково-дослідні центри, які зацікавлені в надійних та досконало обґрунтованих результатах. Такі вивчення потребують підтримки і мають бути донесені до відома не тільки наукових громад і політиків, але й суспільства загалом.

Важливість усвідомлення не може бути перебільшена. Усвідомлення керується рівнем точності доступної інформації. Наші дії впливають з усвідомлення того, що нам потрібно зробити. Інформація, яка потребує перевірки, виходить з поставлених ключових запитань. Якщо запитання самі по собі базуються на дезінформації, результати досліджень однозначно не розширять базу знань. Окрім того, якщо ретельні дослідження зосереджені лише на одній складовій або частині катастрофи, громадськість може недооцінювати або не сприймати інших елементів трагедії (наприклад, сприймати лише смерть та недооцінювати трагедію довготривалої безпорадності).

Таким чином, уряди, підприємства і організації мають етичне зобов'язання інформувати, бути поінформованими і прагнути до всесторонньої обізнаності. Ігнорування найжорстокіших, довготривалих наслідків катастроф – таких, як Чорнобиль – може спричинити безмовне, непотрібне і довготривале духовне спустошення.

Романа ЛЯБРОС

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ ВІДЗНАЧАЄ 20-ТУ РІЧНИЦЮ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ ВИСТАВКОЮ ПРО ЖИТТЯ НА ЗАБРУДНЕНІЙ ТЕРИТОРІЇ

Місто Прип'ять. Вид на Саркофаг 4-го Блоку ЧАЕС. Фото: С. Марченко.

1 березня 2006 р. Український Музей відзначає 20-ту річницю катастрофи на Чорнобильській атомній станції виставкою про вплив аварії на життя мешканців тих територій України, які були найбільше забруднені радіоактивним осадом.

На виставці під заголовком *“Чорнобиль +20. Це наша земля ... ми тут живемо”* представлено 175 кольорових фотографій із підписами до них. Разом із фотографіями представлено й інші візуальні матеріали – мапи, графіки, додаткові описи – які ставлять аварію в історичний контекст, розповідають про заходи влади, щоб зменшити її наслідки (як-от переселення мешканців району), та дають детальну інформацію щодо міграції населення, рівня радіації та ін.

Виставка відкривається 12 березня і буде тривати до 28 травня 2006 р.

Важливим компонентом виставки є аудіо-візуальна програма, яка складається із 14 ві-

деоуривків, кожен тривалістю близько хвилини. Відео, які відвідувач може сам увімкнути, включають інтерв'ю із мешканцями забрудненої території, зображення ландшафту, релігійні святкування, музичні представлення й показ виробів народного ремесла мешканцями згаданих околиць.

Чорнобильська катастрофа, найбільша в історії аварія на атомній станції, сталася 26 квітня 1986 р. внаслідок частинного зруйнування основи реактора ч. 4 на Чорнобильській атомній станції біля міста Прип'ять на території тодішньої Української Радянської Соціалістичної Республіки. Протягом наступних десяти років було евакуйовано понад 160 сіл; понад 160 000 осіб було переселено на нове постійне місце проживання; і тисячі родин, багато з малими дітьми, добровільно залишили радіаційну зону.

Але понад мільйон людей, близько 70% з яких пенсіонери,

продовжують жити на забрудненій території України, – відзначає один із кураторів виставки професор Мирон Стахів. Серед них кілька сотень переважно старших мешканців особливо радіаційної 30-кілометрової зони відчуження навколо реактора. „Вони повернулися до своїх домів доживати свій вік у знайомому середовищі, – додає він, – часом самі на все село й часто в умовах більш зближених до 18-го ст., а по більшому забуті 21-им”.

Виставка *“Чорнобиль +20. Це наша земля ... ми тут живемо”* показує життя людей, які через двадцять років після аварії живуть у „мертвих” (на сильно евакуйованих) селах 30-кілометрової зони відчуження, а також тих, які живуть у неевакуйованих селах, які влада визнала досить „безпечними” для проживання.

З 1994 року українські вчені працюють над збереженням стародавньої й унікальної традиційної культури Полісся – району України, який найбільше постраждав від радіації. Справа „культурного порятунку” безпрецедентна за своїми масштабами в сучасній історії. Фотографії і відеовиставки, зроблені під час етнографічних експедицій у 2004 і 2005 роках, показують нам людей, їхнє повсякденне життя й місця, де вони живуть і працюють; вони також документують роботу експедицій. Відеоуривки (всі з англійськими субтитрами) по-

в'язані безпосередньо з фотографіями. Це включає інтерв'ю з мешканцями „мертвих” і „безпечних” сіл, показ робіт народного ремесла, пісні у виконанні місцевих жителів, а також зображення забруднених територій, зокрема домів і садових ділянок.

Одним із наслідків занепаду економіки забрудненого району, включаючи колгоспну систему, стало зникнення більшості механізованої сільськогосподарської технології. Селяни повертаються до волів і коней як засобу транспорту й ведення господарства – оранки, обробки землі й збирання урожаю; зерно частіше молотять вручну, аніж комбайнами; повертаються майже забуті ремесла – такі, як ковальство, виробу предметів із міді й в'язання кошиків.

Фотографії й відеоматеріали виставки – це роботи співкураторів Мирона Стахова із Іст Вудстоку (Коннектикут) і Сергія Марченка з Києва (Україна). Автор оформлення виставки – Альфредо Маул із Маул Двеллінгс, Сан Себастьян (Іспанія).

Мирон Стахів – професор на факультеті збереження історичних пам'яток Школи Архітектури, мистецтва й збереження історичних пам'яток Університету Роджер Вільямс, Брістоль (Род Айленд). Нині він як фулбрайтівський стипендіат є на другому році програми в Україні, де досліджує вплив Чорнобильської катастрофи на культурну спадщину забрудненої території. Професор Стахів також готує документальний фільм про роботу українських науковців, спрямовану на збереження традиційної культури

району Полісся, в якому, на думку вчених, збереглися найстародавніші в Україні культурні традиції.

Режисер і фотограф Сергій Марченко живе в Києві. З початку 1990-х років він фотографує і знімає фільми про чорнобильську зону відчуження, а також разом із іншими українськими науковцями докладає зусиль до збереження традиційної культури регіону.

Фотографії й фільми виставки – це результат участі обох кураторів виставки в етнографічних експедиціях із українськими вченими та кількох інших поїздок на забруднену територію в період між серпнем 2004 і груднем 2005 років.

Спонзором виставки *“Чорнобиль +20. Це наша земля ... ми тут живемо”* є Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч” в Нью-Йорку.

Український Музей покликаний набувати, зберігати, виставляти й інтерпретувати речі мистецького й історичного значення задля збереження багаті культурної спадщини американців українського походження. Його заснування 1976 року Союзом Українок Америки було визнано одним із найбільших досягнень української громади в Америці; за три десятиріччя він став одним із найцікавіших малих музеїв Нью-Йорка. Щороку Музей організовує кілька виставок, видає двомовні каталоги і проводить низку освітніх програм і громадських заходів, часто у співпраці з іншими музеями, освітніми установами й культурними центрами.

У 2005 році Музей було перенесено до нового приміщення в центрі динамічного

Східного селища Мангеттена, так званого Іст Вилідж. Новий будинок Музею спроектований українським архітектором Юрієм Савицьким з компанії „Sawicki Tarella Architecture + Design”.

Зведення нового будинку стало можливим за рахунок численних великих і малих пожертвувань від українсько-американської громади, включно з особливо щедрими дарами Євгена і Даймел Шклярів, Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч” у Нью-Йорку та Союзу Українок Америки.

Нове приміщення Музею з його просторими галереями й можливостями для освітніх громадських заходів дозволяє організувати великі виставки, запрошувати більше відвідувачів, зберігати й представляти свою зростаючу колекцію народного мистецтва, образотворчого мистецтва й архівних скарбів.

Фото: С. Марченко.

У СУСІДІВ

Американська фірма влаштовує для членів своєї управи вечерю. Вечеря відбувається у люксовому ресторані. Її попереджує так звані „коктейл парі”, під час якої грає спеціально замовлений піяніст. Він грає так гарно, що протискаюся поміж гуртом розбавлених співробітників, щоб поглянути, хто це такий. Та, побачивши заросле обличчя, вуси, бороду, довге волосся, мій зір неохоче відвертається. Вже надоїла нехлюйна, патлата „мода”! Проте, очі все ще схоплюють щось неочікуване: На голові цього молодого здорового чоловіка, чорні традиційна жидівська ярмурка! Така сама, яку запам’ятала з дитинства у галицьких містечках і селах. Це міняє враження: отже це не є молодий патlach, який своїм виглядом протестує проти чогось, чого він сам не розуміє, – це правовірний, чи як тут кажуть, ортодоксальний визнавець своєї старої релігії, для якого вуси і борода є такою самою ознакою приналежності, як і ця ярмурка на голові. І він це явно маніфестує, не зважаючи на те, що тут він є платним виконавцем розвагової частини вечері.

За плечима чую тихі коментарі: ”це дуже правовірний молодий чоловік”. У цих словах нема насмішки над, здавалося б, перестарілими традиціями, до яких належить ярмурка. Якраз навпаки. Слова звучать наче признання, що хтось так вірно придержується приписів свого віровизнання.

У фірмі є всього кілька урядовців жидівської віри. У щоденній праці вони нічим не відрізняються від інших. Але коли приходять їхні релігійні свята, відразу видається у вічі ця „маленька різниця”: вони не приходять тоді до праці і ніхто, повірте, ніхто не дивується, що наприклад, їхній Новий Рік припадає восени... Їм серйозно бажають „щасливого Нового Року”. Щобільше – перед жидівськими святами фірма пригадує „баерам”, тобто тим, що роблять закупи для фірми, щоб не вибиралися в той час до Нью-Йорку, бо нічого не поладять. І це діється в комерційному світі, який не знає ніяких сантиментів, і в якому все міряється всемогутнім доляром і прибутком!

Секретаркою президента фірми, яка очолює канцелярію екзекутиви, є симпатична пані

грецького походження, вже тут народжена. Вона перфектно володіє англійською мовою в слові й письмі (інакше б не дістала такого становища!) проте я чула не раз, як вона розмовляє зі своєю старенькою мамою по-грецьки! І знову – це нікого не дивує. Якраз навпаки – на обличчях інших секретарок запримічую наче легку заздрість, що вона знає ще й мову, якої вони не годні збагнути! Те саме стосується теж її святкувань. Хоч шеф фірми дуже суворий і нерado признає додаткові звільнення з праці, його не дивує те, що Різдво його секретарки припадає два тижні після того, як всі вже відсвяткували американський „Крісмас”. У цей день вона теж не приходиться до праці, зате дістає додаткові побажання і дарунки.

У крамниці, як і в цілому місті, відносно мало працівників ірландського походження. Але день патрона Ірландії святого Патрика, виглядає так, наче б всі нагло стали ірландцями! Як відомо, національним ірландським кольором є зелений колір, тож всі приходять того дня в зелених блюзках чи суконках, чоловіки в зелених сорочках, краватках, або бодай пришпилюють до грудей зелений листок.

У місті є багато поляків, які за їхнім дідівським чи ще прадідівським звичаєм, святкують і Великодній Понеділок, званий „дингусом”. Це те, що в нас „обливаний Понеділок”. Чи обливаються вони по-давньому водою, – не знаю, зате знаю, що у багатьох підприємствах, цей день зветься „поліш галідей” і робітники польського походження теж звільнені з праці. У підприємствах, де працює багато поляків, робітничі унії подбали, щоб цей день був платний.

У фірмі є дуже багато працівників італійського походження. Усі вони тут народжені, проте переважаюча більшість добре знає італійську мову. Заряд крамниці дуже з цього вдоволені, бо вони служать перекладачами для покупців, які слабо знають англійську мову. Та це не найважливіше: головне те, що між італійськими працівниками панує подивугідна солідарність. Раз хтось італійського роду, тим самим він для другого італійця „гуд гай”, приятель. Мені невідомий випадок, щоб один італієць пошкодив другому на праці. Якраз навпаки,

вони собі взаємно допомагають, один одного захищають.

Мимоволі насуваються аналогії. У багатьох відношеннях у нас краще. Святочні вечери, звані тепер залюбки „бенкетами”, починаються і кінчаються загальною молитвою. Це має глибшу вимову від однієї ярмурки на голові молодця.

Український день, роковини проголошення Незалежності, відзначається достойніше, як тільки зеленим ірландським листком при одязі. У той день на ратушах чи пак „ситі голл”, пишаються наші національні прапори, а посадники міст пригадують усім мешканцям про наші змагання за Волю.

Та як воно є в нас з деякими іншими справами? Я вже так давно бачила українця, який проходячи попри нашу церкву, скинув би капелюха, як це робили його батьки й діди на рідній землі. Не думаю, що хтось із посторонніх вважав би цей жест „зацофаністю”, – адже з ярмурки ніхто на комерційний „парті” не насміхався! Я б теж воліла не чути, як двоє

українців, які розмовляють рідною мовою, переходять раптом на „тутешню”, і то доволі ламану, щоб їх не вважали „іншими”. Секретарка у комерційному підприємстві не боїться розмовляти зі своєю мамою мовою, якої ніхто не розуміє... Я б воліла не чути, як мати кличе свого сина Василька „Волтером”, бо... це „краще” звучить. Я б хотіла, щоб Василько, чи пак „Волтер”, знав рідну мову бодай так, як нею розмовляють продавці італійського роду у крамниці.

Та найголовніше: як це було б добре, коли б кожний українець, без огляду на релігійні переконання, походження, партійну чи ще там якусь приналежність, був для другого українця приятелем саме тому, що вони обидва українського роду! І щоб єдність, про яку стільки пишемо, говоримо й співаємо, стала врешті – решт щоденною життєвою практикою...

*Леся Лисак-Тивонюк. Три букети зілля.
Торонто Канада, 1983*

Олександр НЕПРИЦЬКИЙ-ГАНОВСЬКИЙ

ГУКАЙТЕ ЇХ

Гукайте їх!

Вони прийшли до нас з-під рідних стріх,
Від них чекали запалу і втіх,
Вітали їх, достатками ділились –
Та десь вони так скоро заблукались,
Гукайте їх!

Гукайте їх!

Прекрасних, добрих, рідних, навіть злих, –
Людей землі, освічених, простих
Життям новим, щоб марно не розбились,
Бо вже багато й так нас розгубилось,
Гукайте їх!

Гукайте їх!

Нова доба очікує від всіх
Для Батьківщини праці. Щоб на сміх
Собі і людську шкоду не ділились,
І щоб в житті без сліду не згубились –
Гукайте їх!

1951

Олександр Неприцький-Грановський. «Іскри віри»

Музикознавець Є. Сфремов записує народні пісні у хаті Ганни Чалої в селі Теремці. Ліворуч: Прищепка Ольга Кузьмівна (1925 р. нар.), Діца Тетяна Устимівна (1933 р. нар.), Журова Марія Григорівна (1930 р. нар.), Чала Ганна Іванівна (1936 р. нар.).

**Фотографії з виставки Українського Музею
“Чорнобиль + 20. Це наша земля... ми тут живемо”.
Фото Сергій Марченко.**

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. LXIII

APRIL 2006

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

Happy Easter

From the Desk of the President

Dear readers and Soyuzianky! I would like to begin this month's message by wishing everyone a Happy Easter, the most joyous holiday that Christians around the world will celebrate during the month of April. During this Easter season, Ukrainians will also be celebrating a historic event: the graduation of Ukraine from the Jackson-Vanik Amendment. I am proud that the UNWLA played an active role in the Jackson-Vanik Graduation Coalition, which was instrumental in bringing about this significant change.

For Ukrainians, the month of April is a bittersweet month. While we celebrate the Resurrection and observe the many beautiful Easter traditions of our heritage, we also commemorate one of the most tragic events in the history of the Ukrainian people—the Chernobyl disaster, which continues to have an adverse impact on many lives. This year is the 20th anniversary of the Chernobyl nuclear disaster, and the April issue of *Our Life* includes articles, in English and Ukrainian, related to this horrific event and its legacy. Others will also be commemorating Chernobyl in special ways. From March 12 through May 28, 2006, the Ukrainian Museum in New York City is featuring the Chernobyl + 20 Commemorative Exhibition, and we hope that many of you will take the opportunity to visit the museum and view this special exhibit.

In addition, I encourage all teachers in our organization to make an effort to discuss this historically significant event with their students, encourage them to learn more about it, and promote discussions on the subject in your classrooms. This is an important assignment because what occurred at Chernobyl was not an isolated moment in the history of one country. It was an event that has had political, social, medical, and scientific significance for the entire world and should be taught and remembered and heeded as part of human history.

Other organizations and institutions have already recognized this fact. Ukraine's Permanent Mission to the UN held a meeting with representatives of Ukrainian American organizations to coordinate 20th anniversary commemorative events. A press conference on Chernobyl has been scheduled at the United Nations for April 26, and a session commemorating the nuclear disaster will be held in the UN General Assembly on April 28. During this session, an exhibit will be displayed in the South Gallery of the Visitors Lobby, and I encourage you to attend these events. At West Point Military Academy, cadets recently viewed a video about Chernobyl and its consequences. I learned of this from UNWLA member Anna Bilous of Rochester, NY, whose grandson attends the academy.

In last month's issue of *Our Life*, I mentioned the 50th session of the Commission on the Status of Women, which began on February 27 and ended on March 10. During the session, many related NGO events took place. One of these was sponsored by the Permanent Mission of Ukraine to the United Nations for the International Council of Women. As the main liaison for ICW to the UN, I participated in this event. Hanya Krill, the newest member of the New York team to the UN, also worked hard on this event, preparing the

From left: Hanya Krill, Larysa Polska – Vice President of “Diya”, Iryna Kurowyckyj, Nadia Sawczuk.

program for the afternoon session, the invitation to the evening reception, and an ad for the Commission’s booklet.

The speakers at the event were Tetyana Izhevskya, Director of the Department of Humanitarian and Cultural Cooperation, Ministry of Foreign Affairs of Ukraine and the wife of Ambassador of Ukraine to the United States Oleh Shamshur; Mr. Wally Bacre Ndiaye, Director of the New York Office of the High Commissioner for Human Rights; and President of the International Council of Women from Singapore, Dr. Anamah Tan. The moderator for this panel was Ramu Damodaran, Department of Public Information, Chief, Civil Society Service. The topic was “Equal Participation of women and men in decision making processes at all levels.”

That same evening a reception was hosted by the Ukrainian National Women’s League of America and the Ukrainian Museum. For the women arriving at the Museum following the busy schedule of the day at the UN Commission, the reception was very relaxing and pleasant. Most of the women were delegates from National Councils from around the world; guests representing UN teams from National Councils from Geneva, Rome, Vienna and other cities also attended. Everyone was impressed with the museum’s new building and with the featured exhibits.

UNWLA President Iryna Kurowyckyj and Maria Shust, Director of Ukrainian Museum, welcomed the distinguished guests and acknowledged their presence with appropriate introductions. Among the special guests were the Permanent Representative from Ukraine to the United Nations, his Excellency Valeriy Kuchinsky, and his wife Alla, as well as two young diplomats from the Ukrainian Mission who helped make arrangements for the conference, Vitaliy Pohribny and Volodymyr Pekarchuk. A special welcome was also given to the newly arrived Consul General of Ukraine to New York, Mykola Kyrychenko, and his wife Olena.

The following guests were also introduced and acknowledged for their important work: Dr. Anamah Tan, ICW President, a member of team of experts of the Convention on Elimination of all forms of Discrimination against Women; Tetyana Izhevskya, Director of Department of Humanitarian and Cultural Cooperation, Ministry of Foreign Affairs of Ukraine, Deputy Minister of Youth and Sports of Ukraine; Tetiana Kolosova, Head of Analytical Division, Office of Ministry of Youth and Sports of Ukraine; Natalia Shakuro, Head of Division on Cultural Relations Department of Humanitarian and Cultural Cooperation, Ministry of Foreign Affairs; Larysa Polska, Deputy President of Ukrainian Female Association Diya; National Council President, Mary Singletary and her executive Committee as well as the NCW UN team; and Nadia Shmigel, the main UN representative for the World Federation of Ukrainian Women’s Organizations and her team, Dr. Daria Dykyj and Slawa Rubel.

At the reception, I presented a brief history of the Ukrainian National Women's League of America and its proud history of service as well as the closely interwoven history of the International Council of Women and National Council of Women of USA.

The Ukrainian Museum was established in 1976. Founded by the UNWLA, it was later donated by our organization to the Ukrainian American community at large. Through the years, the UNWLA has supported the Ukrainian Museum with generous donations, moral support, and continuous partnership for excellence. During the evening reception, guest had an opportunity to see the results of this exceptional partnership. It was my pleasure to introduce to the guests Maria Shust, who serves as the Director of the Ukrainian Museum, and Luba Wolynech, the curator of the second inaugural exhibit. Both women have a special passion for art and this is reflected in the museum and in the exhibits.

At the UN the following day, it was gratifying to hear the comments of those who had attended the reception. There was glowing praise for the Ukrainian Museum, for the exhibit, and for the work of Ms. Wolynech. Indeed, the reception sparked enthusiastic anticipation of the future—the next General Assembly of the International Council of Women, which will be hosted by Ukraine's NCW in Kyiv.

The UNWLA and the Ukrainian Museum thank Self Reliance NY Federal Credit Union for sponsoring this wonderful reception. Special thanks must also be accorded to Natalia Duma, Daria Genza, Anastazia Hirniak, Jaroslawa Luchechko, Nadia Sawczuk, George and Maria Shtohryn, Jaroslaw Kurovychyk, and Maria Tomorog for their dedication to making the event a success.

In closing, I would like to congratulate **Halyna Shulewsky**, newly elected **President of the Regional Council of New England**. I wish her well in all her endeavors.

The Misinformation and Ethics of Chornobyl

by Dr. Christine Durbak

Principle 10 of the Rio Declaration underscores the public's right to know the truth regarding environmental and health issues. The principle states that "Environmental issues are best handled with participation of all concerned citizens, at the relevant level. At the national level, each individual shall have appropriate access to information [concerning the environment that is held by public authorities], including information on hazardous materials and activities in their communities, [and the opportunity to participate in decision-making processes]. States shall facilitate and encourage public awareness [and participation] by making information widely available. [Effective access to judicial and administrative proceedings, including redress and remedy, shall be provided.]" Since the adoption of the Rio Declaration 13 years ago, governments have had an ethical obligation to their citizens to help the public distinguish credible information from faulty or propagandistic misinformation.

In Ukraine, unfortunately, the "right to know" at the time of the Chornobyl nuclear disaster

was an alien concept, a reality that enabled the First Secretary of The Central Committee of the Communist Party of Ukraine, Volodymyr Shcherbytsky, to send thousands of children to march in the May Day parade, five days after the Chornobyl explosion in 1986. The decision to withhold from the public any information about radioactive iodine contamination exposed these parading children to the risks of thyroid disease, cancer, and death.

Indeed, since the nuclear disaster at Chornobyl, a great deal of misinformation has not only left a confused and desperate public but has also fostered a history of continuous misinformation that has as yet to be fully clarified. This has led to growing concerns regarding various pressures and conflicts that influence the publication of news that does not serve the public interest.

One example of the ongoing confusion about Chornobyl and its effects is a recent report issued by the Chornobyl Forum. Titled "Chornobyl's Legacy," the report emphasizes the death toll from the accident. Thus, the actual number of people affected by this tragedy in Ukraine, Belarus,

and Russia is much diminished: from several million to approximately 4,000. When one takes into account Chernobyl-related disease and disability, however, (even excluding psychological illness), the numbers of affected people increase dramatically.

The result of this distinction can be illustrated by an analogy related to the difference between HIV (the virus) and AIDS (the disease). Globally, the number of individuals with HIV is millions higher than the number of individuals who have died from AIDS. When separated, the scale of the HIV pandemic is also vastly greater than the AIDS death toll. Yet for most people, HIV and AIDS are perceived as one deadly disease, and this magnifies its significance. Research and reports on the tragedy of Chernobyl, on the other hand, often separate incidence of death from incidence of cancer, which may or may not be fatal. This distinction diminishes the overall impact of the disaster and its consequences. It also colors the nature and efficacy of dealing with those people affected by the tragedy.

Thyroid cancer in Ukraine, for example, has increased over the past 20 years in proportion to the age of exposure; young adults exposed to the fallout of Chernobyl are now showing up in clinics and hospitals as adults with thyroid cancer or thyroid disease. Since the latency period for adults exposed to high degree of iodine isotopes is between 15 and 20 years, we can continue to expect a significant increase in cases of thyroid cancer in the very near future. (Data from an unpublished study presented at the NY Eye and Ear Hospital Thyroid Center). How such cases are handled, medically and economically, is a matter of great concern.

A recent article in the *New York Times* recommends focusing assistance efforts on highly contaminated areas and redesigning government programs to help those that genuinely need assistance. Suggested changes would shift programs away from those that foster dependency and a victim mentality and replace them with initiatives that encourage opportunity, support local development, and inspire confidence in the future. The Chernobyl Forum report calls for continued close monitoring of workers who have recovered from Acute Radiation Syndrome (ARS) and other highly exposed emergency personnel. However, existing screening programs have not fully taken into account the incidence of spontaneous thyroid

cancer, which is increasing significantly as the target population ages. Such programs should be evaluated for effectiveness as well as cost-effectiveness.

In the new democratic Ukraine, the “right to know” must begin with acknowledging the disastrous actions of former leaders and creating an opportunity for the country’s citizens to have access to scientifically valid information about the Chernobyl catastrophe and its aftermath. This is especially important because lack of integrity and conflict of interest in reporting Chernobyl news has been a constant since 1986 and has spawned universal mistrust in the information and research related to this tragedy.

Fear is the strongest component behind decisions NOT to disseminate accurate information. Fear of consequences prompted the Ukrainian Communist Party to deny the existence of the Chernobyl catastrophe during the Soviet era. On some levels, this is understandable. Fear almost invariably trumps ethics as a component of decision making unless leaders have the courage to control their fear. If national and international policies are grounded in fear, dangerous conditions or events are kept secret because fear of the consequences once the danger is exposed is perceived to be greater. The Chernobyl nuclear disaster and its ongoing impact on human health exemplify the long-lasting consequences of fear-based decisions.

Former leaders of the Soviet Union knowingly withheld the facts about the explosion and the 10-day fire at Chernobyl reactor #4. Because these leaders hid information critical to the health not only of the local population of Pripyat, Ukraine, but also to the entire country as well as to the people of Belarus, Russia, and much of Europe, it is estimated that 4.9 million individuals have been exposed to additional radiation. The long-term ramifications for human health are as yet unknown and will need continued scientific monitoring.

Such fear-based decisions, made by governments who fear exposing themselves to public (often global) are not unusual. The 2003 SARS outbreak in Asia, for example, is a recent illustration of a government’s conflict between fear and global health security. Chinese authorities viewed the release of all negative news as damaging to their international image and a threat to social stability, just as their Soviet counterparts did in 1986.

But this fear-based response of withholding information is often the beginning of a catastrophe. It is a classical example of paranoia, which can be characterized by three main elements: denial, projection, and reaction-formation. The official responses to the Chernobyl explosion and to SARS demonstrate denial. Projection, blaming others, was a secondary response. Reaction-formation, in each case, was the response to perceived loss of control and power.

Paranoia also increases suspicion of one's neighbors, for individuals and nations alike. In such a climate, no one can be trusted and valuable information is kept secret and unavailable for scientific inquiry and research. A specific example of this is the lack of cooperation among researchers who refused to share tissue samples from Chernobyl victims with other researchers. Moreover, both individuals and groups are guilty of perpetuating this paranoid climate by creating communities of like-minded people with shared perceptions of a given "reality"—often self-serving. A striking example of this phenomenon is the film *Chernobyl Heart*, which promotes misinformation for the sake of publicity and economic gain by suggesting that radiation causes severe retardation, defective hearts, and alcohol syndrome.

The importance of perception cannot be overstated. Perceptions are governed by the level of accuracy in information that is made available. Actions flow from perceptions. Verifiable information comes from asking key questions. If the questions themselves are based on misinformation, the answers will yield nothing valuable. Furthermore, scientific studies on issues of concern must be broad and comprehensive. Rigorous studies focusing on only one slice of a catastrophe often lead to the public perception that other elements of the tragedy are insignificant.

For all these reasons, it is particularly important that Ukraine's current (and future) leaders review scientifically based research and findings and be fully apprised of what is true. Moreover, these leaders must recognize that even the appearance of a conflict of interest undermines trust and may encourage or magnify fear of authority and skepticism about the benefits of independence. The challenges of making reality-based decisions are daunting in a climate of fear. Yet the integration of a realistic assessment of a given situation, based on scientific findings and perspective, can balance fear and increase transparency, communication, and political cooperation. An essential component of realistic assessment is the reduction of corruption, which is often enabled and fostered in a climate of fear.

With the intent of providing accurate information on the short and long term effects of radiation, many scientific studies have been and are conducted by IAEA, Nagasaki Radiation Institute, the US National Cancer Institute Tri-National Chernobyl Thyroid Research Projects, and other centers interested in reliable and rigorously validated results that can add to the composite knowledge of the effect of exposure to various doses of radiation. It is these studies that need to be promoted and brought to the attention of not only the scientific community but also the general public. Both will benefit from the resulting awareness and knowledge and thus be empowered to make informed decisions about safeguarding health.

Those in governments, industries, and organizations have an ethical obligation to inform, to be informed, and to lead from a base of accurate knowledge. Without this, the opportunity to mitigate the most severe, enduring effects of disasters, such as Chernobyl, can cause untold—and unnecessary—long-term devastation.

Over the last two decades, *Our Life* has published numerous articles, poems, and reports dealing with the Chernobyl nuclear disaster. For commemorative poetry, see Iryna Zhylenko's "In the Country House" (April 2004) and Natalie Mason Gawdiak's "M. Gorbachev Speaks" (April 1996). For a chilling fictional account of Chernobyl's legacy, see "The Midwife" (April 1998) by Ania Savage; for a sobering look at the political cover-up preceding the explosion, see Martha T. Pelensky's account of Iurij Andropov's top secret memo about construction flaws at the Chernobyl nuclear plant (April 2000). For a more sanguine perspective, see Chrystia Sonevsky's "Chernobyl: Seeds of Hope" (April 1997).

Sessions of the United Nations Commission on Social Development were held in February 2006. In connection with these sessions, nongovernmental organizations were given the opportunity to present related information before selected committees. The UNWLA would like to thank Nadia Shmigel, the United Nations nongovernmental representative for the World Federation of Ukrainian Women's Organizations for inviting Mrs. Krawczuk, former chair of the UNWLA's Scholarship/Children-Student Sponsorship Program, to speak at one of these events. The following is adapted from a presentation delivered by the author on February 9, 2006, before the NGO Committee on Family, NY—Addressing Global Poverty: What works for families.

Enhancing and Creating Opportunities Through Education and Scholarships

by Anna Krawczuk, UNWLA Honorary President

Introduction

The Ukrainian National Women's League of American, Inc. (UNWLA), founded in 1925, is a nonprofit, tax exempt organization under IRS Code Section 501 (c) 3 and conducts charitable, educational and cultural programs/activities. The UNWLA is a founding member and active partner of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations (WFUWO), an NGO in consultative status with ECOSOC and accredited by DPI. All but two of the WFUWO NGO representatives to the UN are UNWLA members. The UNWLA is also a member of National Council of Women USA and an associate member of the General Federation of Women's Clubs, USA.

From the beginning, UNWLA members focused on Social Welfare programs, which included aid to orphans, widows, and the elderly "forgotten grandmothers." These programs have continued through the decades. New programs, focused on Ukraine, have also been established, including a breakfast program for children in elementary schools and medical aid, especially to children-victims of Chernobyl nuclear disaster. One of the most important programs established by the UNWLA is centered on creating opportunities through education and scholarships.

Development of Scholarship Program: financial assistance to pupils and students

When the UNWLA was established in 1925, the main emphasis was on promoting education by awarding scholarships to UNWLA members. In 1967, a UNWLA Scholarship/Children-Student Sponsorship Program that focused

mainly on awarding scholarships to orphaned and disadvantaged children was founded. As the program evolved, the criterion was changed to include students who needed financial assistance while pursuing studies. Because funding has always been a matter of great concern, a sponsorship program was established.

The UNWLA Scholarship/Children Student Sponsorship Program was the brainstorm of Dr. Teodozia Sawycka, a professional social worker from Utica, NY, and an avid proponent of education for girls. Mrs. Sawycka was elected to the UNWLA National Board in 1971. During a trip to Brazil, Argentina, and Paraguay in 1975, she visited remote villages in the states of Parana, and Santa Catarina in Brazil and Misiones in Argentina. She met with devoted educators at the Institute of the Sacred Heart of Jesus in Prudentopolis, teachers who aspired to raise educational standards for girls and thus create an opportunity for a brighter future not only for them but also for their families.

It was upon her return from South America that Mrs. Sawycka developed her master plan: individual sponsorship coordinated through networks of UNWLA Branches and membership. Although "sponsorship" as a concept was not unique in itself, it was new and unique to the UNWLA. Organizational centralization became the key factor for coordination.

As the UNWLA Scholarship/Children-Student Sponsorship Program developed, each sponsor was assigned a particular pupil and/or student. To ensure transparency, accountability, and the trust of contributors, all scholarship recipients were required to maintain routine correspondence with their respective benefactors.

Scholarships ranging from \$100 to \$500 annually (depending on the country and grade) may seem minimal by U.S. standards. However, it is important to understand that these sums are determined by the exchange rate and cost of living in each country: \$100 US is equivalent to 500 hryvni in Ukraine, the average monthly salary earned by a teacher at this time.

Periodically, the Scholarship/Children-Student Sponsorship Program publishes a report, which includes financial statements, donations and benefactors' names, names of graduates, and the names of their respective sponsors. A new booklet will be released in time for the program's 40th anniversary in 2007. In order to defray the costs of administration, the UNWLA Scholarship Program office is staffed by five working committee member volunteers, including the chairwoman, which keeps administrative costs under 10%. Archival materials are kept at University of Minnesota Immigration Archives in Minneapolis, MN.

When the sponsorship program began, trusted professionals and educators (both religious and lay) in Brazil and Argentina recommended pupils and students as candidates for UNWLA assistance. At that time, mandatory schooling in Brazil was only to the 4th grade level; in the 1990s, the government raised the mandatory requirement to the 8th grade level. Because higher education was available only in the cities, students from rural areas were required to live in boarding schools. For most farmers and large families with lesser means, the cost was prohibitive, and some attempted to pay for their children's education in unusual ways. Farmers, for example, offered their crops as payment (tobacco, tea, beans, etc.), but when the crops failed the whole family was in trouble and children were taken out of school. More often than not, students attended school at night (including high school, vocational school, and/or university), working at menial jobs during the day to support themselves. This prolonged their schooling.

In the beginning, most of the young women participating in the program chose to become teachers or nurses, a choice that made it possible to combine a profession with raising the family. In recent years, a new generation of young women has chosen different career paths, achieving success in many varied professions. Presently, the Scholarship Program includes both male and female parti-

cipants, from first grade pupils to doctoral candidates. All pupils and students are recommended annually; required documentation is submitted with each application according to program guidelines.

Periodic visits by UNWLA Scholarship Program Chairs to schools in countries participating in this program have strengthened our belief in its value and potential for expansion. In 1985, I visited boarding schools and met with educators, directors, and rectors of schools and seminaries and with scholarship recipients in Brazil and Argentina; in 1989, I made similar trips to Poland and Yugoslavia. By 1990, we had scholarship recipients in 17 countries, close to 1,000 students annually. My first visit to Ukraine as Scholarship Program Chair was in 1992.

During her 9-year tenure as program chair, Luba Bilowchtchuk traveled to South America in 2002 and founded the UNWLA Alumni Association in Brazil. Ms. Bilowchtchuk and current chair, Maria Polanskyj, also traveled to Ukraine. In each country, we found dedicated educators and families who understood that education is the vital key to the development and actualization of young people who will become proactive members of their respective communities with the power to influence and shape social evolution and improvement.

With this in mind, we focused on *one student—one sponsor at a time*. Our work was made possible by generous sponsors who believed in our mission and provided both financial and moral support.

38 Years of Volunteerism and Results

Statistics show that from 1993 to 2001, we had 1,135 graduates in 16 countries: 7 PhDs, 155 Masters Degrees, 402 baccalaureate degrees, 548 high school diplomas, 23 vocational school certificates. In those nine years alone, 5,918 scholarships were awarded, totaling \$1,274,795.

We need to transpose these cold numbers into human beings. Each statistic represents a child, a person, a struggling family that was assisted by our program. Each has a story to tell; each has accomplished an almost impossible task under most difficult circumstances. One young woman from Poland, who participated under our program through high school, received her PhD from Harvard University with a full fellowship and wrote her thesis in three languages: English, Polish and

Ukrainian. Another young woman, from Brazil, earned a PhD from London University with scholarships from Brazil and the UK and became a linguistic historian. She too is trilingual: fluent in Portuguese, Ukrainian, and English. A young artist from Ukraine received her Masters Degree on a fellowship from Princeton University; she designed our logo. Three of our former scholarship recipients in Brazil became bishops: one Orthodox and two Catholic. Many scholarship recipients in Brazil and Argentina chose religious life and have dedicated their lives to educating new generations of students or are serving as priests in various countries. One

young woman in Brazil who completed a 12th grade level education (quite an achievement 30 years ago!) could not afford a wedding dress when she got married. She now owns a wedding dress rental business in Curitiba, Parana, Brazil. Two other UNWLA alumni co-own a travel agency in Brazil. One former seminarian went on to become an attorney and is now serving the poor people in his native Brazil pro bono.

In reviewing this brief list of stories, I can only say they have reached the unreachable and that our program was the bridge that made the journey possible.

Alexander J. Motyl's Whiskey Priest

by Nadia Deychakiwsky

Alexander J. Motyl is a professor of political science at Rutgers University and is an authority on the challenges of post-totalitarian nations, especially former Soviet Republics. He has authored a number of scholarly treatises and many essays in his academic field.

But "Whiskey Priest" is Professor Motyl's debut in fiction writing. This gripping political/philosophical thriller is not only a fast-moving, entertaining, witty page-turner; it also provides many opportunities readers to think and make interesting inferences. Although some parts of the drama may be a bit contrived (inevitable in this genre), the book stimulates and provokes the reader's understanding and interpretation of recent history (after the fall of the Soviet Union) and encourages readers to ponder some moral issues that resonate with today's global dilemmas.

The principal characters are suspended in meticulously researched history and places of action (e.g. Vienna, Kyiv, Lviv), creating remarkable authenticity. The protagonist, Anatoly S. Filatov, a former Soviet KGB agent and now disillusioned hit man of Russian Mafia, was a true believer in the cause of communism. Killing an enemy for a "cause" was like administering a sacrament: There was no doubt in his mind that it was morally justified. But what happens when the "cause"

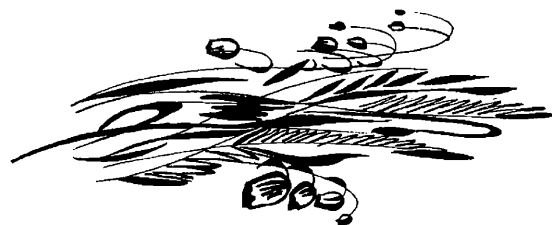
collapses and doesn't exist any more? Is there a possibility of redemption for him?

The antagonist, an American diplomat Jane Sweet (born Ivanka Svit), is a "confused, fragile, and exceedingly vulnerable woman," burdened with memories that she heard while growing up. She must, in the end, confront her "truth".

Professor Motyl speaks in his own language. Wit, humor, satire, and foreign phrases are skillfully interwoven with deep human predicaments. There is, for example, brilliant metaphorical description of the fall of Berlin Wall: ". . . it was only farther from the city center that the Wall still stood, quietly, secretively, almost embarrassed to be intact. . . ." In another polished phrase, the author uses personification to convey a mood as well as an event: "The black Soviet-era telephone rang hesitantly, almost as if it were apologizing for USSR's collapse."

The novel is full of interesting facts, uniquely structured, with never a dull or superfluous sentence. Highly recommend for both enjoyment and enlightenment, it is available from iUniverse, 201 Pine Lake Road, Lincoln, NE 68512; telephone 1-800-288-4677. Price \$12.95. Paperback 143 pages.

Reviewer *Nadia Deychakiwsky* is a member of UNWLA Branch 12, Cleveland, Ohio.

Голова СУА Ірина КУРОВИЦЬКА

ВІТАЮ З ВЕЛИКОДНІМИ СВЯТАМИ!

***ХРИСТОС ВОСКРЕС!
ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!***

Шановні читачі та союзьанки!

Вітаю від Екзекутиви СУА нововибрану голову Округної Управи Округу Нової Англії Галину Шулевич та бажаю витривалости і задоволення з провадження такої цінної організації як Союз Українок Америки.

У місяці квітні, коли припадає радісне свято Великодня і всі радіють, ми, українці, згадуємо про велику трагедію – 20-у річницю катастрофи в Чорнобилі. У цьому числі журналу маємо статті про цю сумну дату, однак бажаю подати до Вашого відома такі інформації: Постійний Представник України при Організації Об'єднаних Націй Валерій Кучинський 1 березня скликав на засідання провідників українсько-американських організацій, щоб спільно зробити заходи до відзначення 20-ї річниці Чорнобильської катастрофи.

Повідомив, що вже ідуть заходи, щоб провести Чорнобильський тиждень в ООН, до якого входить ряд програм: 19-20 – квітня конференція “Здоров'я та довкілля” (організатор д-р Христина Дурбак), 25-26 – пресова конференція в ООН, 26 – традиційний благодійний Чорнобильський базар.

28 квітня відбудеться спеціальне пропам'ятне засідання Генеральної Асамблеї ООН, призначене цій трагедії.

Посол В. П. Кучинський звернувся із закликом до української громади сприяти належно висвітленню спеціального засідання Генеральної Асамблеї не лише в місцевих українських ЗМІ, але й у провідних американських медіаресурсах. Представники української громади мають заздалегідь подбати про власні перепустки на ці імпрези.

Від Екзекутиви СУА звертаюся до членок нашої організації, щоб ви особисто, чи ваші діти, які є учителями чи професорами на університетах, відзначили цю дату зі своїми учнями. Ця катастрофа не є лише проблемою України, це глобальна проблема, і про неї всі повинні знати і пам'ятати. Ми тепер живемо в глобальному світі – що стається в одній його частині, скоріше чи пізніше решта світу потерпить. Тому щорічно потрібно пригадувати про цю трагедію. Коли проведете такий день у своїх школах, просимо нам про це повідомити.

Хочу поділитися цікавою вісткою, яка дійшла до мене, – минулого тижня зателефонувала до канцелярії членка СУА Анна Білоус із Рочестера і поінформувала, що її внук, кадет у Вест Пойнті, потелефонував до неї і розказав про цікаву подію: мовляв, у їхньому клубі показували фільм про Чорнобильську катастрофу, а після фільму провідник запропонував у цю круглу дату зробити щось доброго для потерпілих. Так повинно відбуватися в кожній школі, університі, підходимо до цієї справи, маючи за взірць такий приклад.

8 березня Палата Представників Конгресу США проголосувала за скасування поправки Джексона-Веніка стосовно України, – закону, запровадженого ще при Радянському Союзі 1974 р., який обмежував торгівлю США з країнами, які не дозволяли своїм громадянам на вільну еміграцію. В основному заходам стосовно скасування поправки Джексона-Веніка завдячуємо сотням організацій, підприємств, урядові України та провідникам Конгресу. В „Свободі” (10 березня) поміщено список організацій та установ, які сприяли цьому заходові.

І. Куровицька вручає книжку 27 Конвенції СУА Тетяні Іжевській, Директору Департаменту гуманітарної і культурної кооперації при Міністерстві Закордонних Справ України, сидять Олена Кириченко дружина Ген Консуля в Нью-Йорку, д-р Анамаг Тан президент Міжнародної Ради Жінок.

Постійне Представництво України до ООН. Також велика допомога прийшла від Володимира Пекарчука та Віталія Погрібного.

Це була інтенсивна праця для мене особисто, як головної репрезентантки Міжнародної Ради Жінок до ООН, та Гані Кріль, яка стала членом МРЖ групи у 2006 р. Ганя виготовила для МРЖ оголошення до книжки, програмки про семінар, у якому брала участь Тетяна Іжевська – директор Департаменту Гуманітарних Наук і Культурної Кооперації в Міністерстві Закордонних Справ України, дружина посла України до Америки Олега Шамшура, д-р. Анаманг Тан – президентка Міжнародної Ради Жінок та член перевіряльної групи для Конвенції про ліквідацію усіх форм дискримінації жінок. Валлі Басре Ндіая – директор канцелярії Високої Комісії прав людини, модератором був Раму Дамодаран, шеф Департаменту Публічної Інформації від суспільства. Як бачите, гендерно панель було збалансовано.

Ганя Кріль виготовила запрошення на прийняття та на оглядини Музею, на яке запрошено міжнародних гостей Союзом Українок Америки та Українським Музеєм, а спонзором цієї події була Федеральна Кредитова Кооператива “Самопоміч” у Нью-Йорку, якій висловлюємо сердечну подяку за прихильність до наших потреб.

Прибули жінки з різних частин світу, члени Головної Управи МРЖ, репрезентантки ООН, репрезентанти з Женеви, Відня, Найробі, Риму, Нью-Йорку. Голова Мері Сінглетері, президентка Національної Ради Жінок США та її Управа, репрезентанти МРЖ до ООН.

З України прибули на цю конференцію і були нашими гостями Тетяна Кондратюк – заступниця міністра Молоді і спорту України, Тетяна Колосова – голова Аналітичного відділу, Наталія Шакуро – голова Відділу в справах культури і відносин у Міністерстві України та Ляриса Польська – віцепрезидент організації “Дія”.

Надія Шмігель, головний репрезентант від Світової Федерації Українських Жіночих Організацій і її співпрацівники д-р Дарія Дика і Слава Рубель.

Вечір відкрила голова СУА Ірина Куровицька, представляючи гостей – Постійного Представника до ООН В. Кучинського з дружиною Аллою, Генерального Консула України у Нью-Йорку М. Кириченка з дружиною Оленою, Т. Ішевську, д-р А. Тан і М. Сінглетері, та подала коротке звітлення про СУА, який засновано 1925 р., і його історія від заснування тісно пов’язана з Міжнародною Радою Жінок і Національною Радою. СУА у 1976 р. СУА створив Український Музей та передав громаді, але далі працює, допомагаючи фінансово. Відтак голова попросила до слова

Союз Українок Америки був одним із членів цієї Коаліції.

Як ви собі пригадуєте, я вже згадувала, що від 27 лютого до 10 березня проходила 50-та сесія Комісії Статусу Жінки, яка у цьому році звертала особливу увагу на гендерну рівноправність в ухваленні важливих рішень та виконанні завдань, запрограмованих на 4-ій Жіночій Конференції у Пекіні.

Під час конференції, де виступають урядові особи, мають право виступити члени міжнародних організацій та скласти свої заяви. Також відбуваються сесії неурядових організацій, так званих НГО (NGO), які проходять під час полуденків.

Цьогорічну конференцію Міжнародної Жіночої Ради спонзорувало

директора Музею Марію Шуст, яка також привітала гостей і запросила оглянути виставку.

Щоб нікому не завдати кривди, І. Куровицька підійшла з мікрофоном до кожної присутньої і дала нагоду представитися. Гарно привітав нас В. Кучинський, голова д-р Анамаг Тан і Мері Сінглетері.

Дарія Генза допомогла з закупами для перекуски. Чудово приготували буфет Наталія Дума, Анастасія Гірняк, Ярослава Лучечко, Надія Савчук, Марія Штогрин і Марія Томоруг. Юрій Штогрин і мій чоловік Ярослав Куровицький так само допомагали.

Щиро дякую всім паням і панам, які спричинилися до успішного прийняття, за поміч.

У наступних днях приємно було слухати похвали та захоплення пань про Музейну виставку та прийняття. Казали, що коли такий гарний маленький клаптик України, то що буде їх чекати в Києві.

*Ліворуч: Наталія Дума, Дарія Дроздовська, Ярослава Лучечко,
Юрій Штогрин, Люба Волинець, Марія Штогрин.*

**Посольство України
у Сполучених Штатах Америки
Embassy of Ukraine**

**ПОСОЛ УКРАЇНИ В США ОЛЕГ ШАМШУР ВРУЧИВ ПРЕЗИДЕНТУ
США ДЖОРДЖУ БУШУ ВІРЧІ ГРАМОТИ**

13 березня 2006 року Надзвичайний та Повноважний Посол України в США Олег Шамшур вручив Президенту Сполучених Штатів Америки Джорджу Бушу вірчі грамоти.

У своєму зверненні, яке згідно з протоколом країни перебування передається Президентом новопризначеному Послу у вигляді ремарок, Президент США Дж.Буш відзначив, що «Сполучені Штати оптимістично ставляться до майбутнього України та сподіваються, що Україна стане моделлю демократичного розвитку для сусідніх та віддалених держав», а також висловив сподівання США на «співпрацю з новим Урядом, який буде продовжувати курс України на демократизацію та реформи».

«Хоча Україна стоїть перед серйозними викликами, вона має історичну можливість консолідувати та поширити зміни, які зроблять Україну демократичним, процвітаючим членом Європи та світової спільноти», — підкреслив Президент.

ДІЯЛЬНІСТЬ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ СУА

РАЗОМ СЯ ЗГУРТУЙМО І ЗАКОЛЯДУЙМО

Членки 1-го Відділу СУА з гостями на традиційній різдвяній просфорі.

Вже вкотре раз, дяка Богу, зібралися членки 1-го Відділу СУА з достойними гостями та членами своїх родин на традиційній різдвяній просфорі 19 січня цього року. Святково вдекорована заля додавала урочистого настрою всім. До них завітав гурт колядників з членок і прихильників Відділу з різдвяною зіркою, які заколядували кілька колядок: "Нова радість...", "Дивная новина", "Що то за предиво", пересипаючи їх віншуванням, а потім з ними дружно і радісно колядувала уся заля.

Просфору відкрила голова 1-го Відділу Оля Дейнеко, яка щиро привітала всіх присутніх і засвітила три свічки. 1-у з них – у пам'ять тих, що на благодатній землі Вашингтона творили українські громадські організації; другу – за наших посестер-союзнок, які протягом 80-ти років створили і розвивали наш Відділ кропіткою працею, залишили нам гідний спадок і відійшли у засвіти. 3-тю свічку – за нашу героїчну молодь, що полягла у бою під Крутами за сьогоднішній ясний день для нас із вами. Всі вони перебувають у нашій пам'яті з нами сьогодні.

Після спільної колядки "Бог предвічний" і молитви розпочато спільний обід просфорою і

кутею. Дальше програму вела культ-освітня референтка 1-го Відділу Стефанія Лопух, яка завжди талановито сама створює і цікаво веде програму усіх свят у Відділі.

Ольга Дейнеко прочитала реферат Гані Серант про традиції і звичаї різдвяних свят в Україні. Всі смакували різдвяний обід з 12 страв, дуже смачно приготований працівниками українського ресторану, а також пресмачне домашнє печиво, спечене союзнянками 1-го Відділу.

Звучало багато колядок, віншуваль. Наші діти і онуки завжди радують нас приємними несподіванками. На цей раз виступали діти і онуки союзнок: Анастасія і Бригіда, онуки Іванни Мачай, читали зимову поезію, колядували, а Олександр загравав на скрипці колядку в фортепіяновому супроводі своєї мами д-р Марти Мачай-Кокє. Христинка Махно, онучка нашої членки Марії Лихач, заслужила багато оплесків за в'язанку колядок, чудовий спів і гру на скрипці.

Було приємно, весело і по-родинному затишно, звучало многоліття для присутніх, згадували свята в Україні, миле дитинство зв'язане з Різдом, Йорданом, святами, ділилися хлібом і споминами... Ольга Кузишин прочитала

поезію поетеси з Волині Ляиси Ярмоленко “Ніч перед Різдвом”, а Галя Серант вдало прочитала зимові гуморески, чим ще більше звеселила всіх.

Опісля голова Відділу подякувала Надії Савчук, голові Окружної Управи СУА в Нью-Йорку і всім гостям за участь у нашій „традиційній просфорі”, виконавцям програми, культ-освітній референтці Стефанії Лопух, Марії Лихач – за приготування і ведення програми і

всім, хто причинився для успіху свята.

На веселій ноті, “многोलітті” та побажанням “Хай у Вас і у нас все буде гаразд”, союзнянки дружньо закінчили родинні різдвяні свята з надією щасливо дочекатися наступних різдвяних свят.

*Ольга Кузишин, пресова референтка
1-го Відділу СУА, Н.-Й.*

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

1-й ВІДДІЛ СУА, Н.-Й.

*Членки і гості на традиційній різдвяній просфорі.
Марія Россі (у центрі), Оля Дейнеко (ліворуч),
Надія Савчук (праворуч).*

6 грудня 2005 р. відбулися Загальні збори 1-го Відділу СУА у Нью-Йорку.

Збори відкрила голова 1-го Відділу Ольга Дейнеко і привітала присутніх членок і голову Окружної Управи СУА Надію Савчук.

На зборах вирішили працювати даліше активно у справі придбання нових членок, допомагати старшим і молоді, які потерпають від матеріальних нестатків в Україні.

Управу Відділу на 2006 р. вибрали у такому складі: Дейнеко Ольга – голова Відділу, Серант Ганя – заступниця голови, Лихач Марія – протоколярна секретарка, Семущак Стефанія – кореспонденційна секретарка, Маслович Марія – скарбник.

Референтки: культ-освітні – Лопух Стефанія, Макарук Оксана, імпрезові – Ліщишин Ольга, Са-

вицька Тетяна, Супільної опіки – Вацик Соня, Ракуча Дарія, пресова – Ольга Кузишин, Стипендійної акції – Параскевія Сусь, мистецькі – Семущак Стефанія, Шуль Віра, організаційна – Гой Леся, архівар – Маріяна Задояна, господарські – Лис Катруся, Соловій Марія, Серант Ганя, Гой Леся, Сусь Параня.

Контрольна комісія – Гуменюк Стефанія (голова), Магун Ліда, Мачай Іванна, Федірко Марія, Савицька Марія.

*Щиро вітаємо нову членку нашого Відділу
Марію Россі!
Бажаємо їй радості і успіхів у наших рядах!*

Ольга Кузишин, пресова референтка Відділу.

* * *

34-й ВІДДІЛ СУА, КОГОВЗ, Н.-Й.

Загальні збори 34-го Відділу відбулися 12 лютого ц. р. після Літургії у церковній залі. Округу Центрального Нью-Йорку репрезентувала його голова Люба Дрянська.

Головою зборів була Уляна Омецінська, секретарювала Анна Гогоша.

Управу Відділу вибрали у такому складі: Марія Мацюк – голова Відділу, Уляна Омецінська – заступниця голови, Анна Гогоша – секретарка, Катруся Барсигіян – скарбник.

Референтки: Дарія О’ніль – культ-освітня, Христя Кифор і Ольга Ракоча – Супільної опіки, Кароліна Бездух, Марія Савків і Марія Гудак – господарські, Віра Галібей і Дарія Кендзерська – вільні членки.

Контрольна комісія: Стефанія Бачинська, Наталія Стемська і Віра Горбач.

На зборах надано Почесне членство Відділу Зеновії Білас за щиро, віддану працю у Відділі.

Уляна Омецінська, голова зборів.

45-й ВІДДІЛ СУА, Дітройт, Ог.

17 січня ц. р. в приміщенні домівки Дітройтської Округи СУА відбулися звітні збори 45-го Відділу СУА. Про свою роботу впродовж року звітувала секретарка Відділу Таїса Розгін, скарбник Зеня Серафін, організаційна референтка Марта Шехович, культ-освітня референтка Ірена Джуль, референтка преси Ніна Василькевич, голова Контрольної комісії Дарія Конюх та голова Відділу Стефа Король.

У звітному часі відбули два засідання Управи Відділу, 9 звичайних сходин і одні загальні збори. 45-й і 50-й Відділи спільно влаштували зустріч для громади з деканом гуманітарного факультету Українського Католицького Університету у Львові Оленою Джеморою. Осередок НТШ у Дітройті, 45-й та 50-й Відділи зорганізували зустріч, присвячену 100-літтю народин Уласа Самчука, доповідачами на якій були відомі в громаді Оксана і Ярослав Соколики. Одні сходини були присвячені членці нашого Відділу Іванці Кучер з нагоди її 90-ліття.

Членки Відділу брали активну участь і підтримували такі імпрези Відділів Округи: „Традиційний оселедець”, „Дитяча вишивана забава”, „Літературний вечір про перепоховання Т. Шевченка”, „Показ моди”, „Добродійний полуденок”, прибуток з якого призначили для допомоги сиротинцеві в Україні, відбули святкування 58-й річниці 58-го Відділу СУА, святкування 80-ліття СУА, 70-ліття Округи Дітройт, 60-ліття журналу „Наше Життя”, зустріч з головою СУА Іриною Куровицькою, та брали участь у коляді Округи.

Членки Відділу Дарія Конюх і Стефанія Король влаштували виставку журналу „Наше Життя” під час святкування „80-70-60-ліття СУА”.

Відділ спонзорував дві стипендії студентам в Україні.

За віддану працю Відділ отримав грамоту на XXVII Конвенції СУА. Також за довголітню жертовну працю отримали грамоти членки Марія Дяків, Леся Лятишевська, Наталія Гевко, Ірена Тарнавська, Мирося Цап, і Стефа Король, а Наталія Гевко отримала також грамоту Почесної голови Округи.

На звітних зборах вибрали новий склад **Управи 45-го Відділу на 2006 р.:** голова – Стефанія Король, заступниці голови – Валентина Патерин та Ірена Прийма, секретар – Таїса Розгін, скарбник – Зеня Серафін.

Референтки: організаційна – Марта Шехович, культ-освітня – Ірена Джуль, пресова – Ніна Василькевич, Суспільної опіки – Ірена Тарнавська та Ліда Михалович, вільна членка – Люба Левак.

Контрольна комісія: Дарія Конюх, Наталка Гевко, Мирослава Цап.

Ніна Василькевич, пресова референтка.

83-й ВІДДІЛ СУА, Нью-Йорк

17 грудня 2005 р. відбулися загальні збори 83-го Відділу. Округу репрезентувала її голова Надія Савчук.

Нову **Управу Відділу** вибрали у такому складі: Лідія Андрусин – голова Відділу, Стефанія Косович – заступниці голови, Анна Саф’ян – кореспонденційна секретарка, Еля Панчак – протоколярна секретарка, Лідія Закревська – скарбник.

Референтки: організаційна – Оксана Лопатинська, культурно-освітня – Люба Шатанська, членки культурно-освітньої комісії – Ольга Гасцька, Лідія Семенюк, імпрезові – Наталія Дума, Надя Савчук, виховна – Дарія Генза, опікунка і скарбник „Світлички” – Анна Рак, пресова – Клавдія Грицик, Суспільна опіка – Галина Романишин, стипендійна – Марія Шепарович, музейна – Галина Обершин, господарська – Анастасія Гірняк, членка комісії – Ярослава Лучечко, архіваріус – Марта Данилюк, членка комісії – Віра Савойка.

Контрольна комісія – Ірена Чабан (голова), Рома Шуган, Богдана Слиж (членки).

Клавдія Грицик, пресова референтка.

* * *

103-ВІДДІЛ СУА ім. Олени ТЕЛІГИ, Гемпстед, Н.-Й.

Збори 103-го Відділу ім. Олени Теліги відбулися 20 листопада 2005 р. в залі церкви св. Володимира у Гемпстеді.

Голова Відділу Христина Подолук відкрила збори молитвою Союзу Українок Америки і, привітавши присутніх членок, представила гостю Округи Нью-Йорку Лідію Закревську.

На зборах було 10 членок, відсутніх – 7.

Нову **Управу Відділу** вибрали у такому складі: голова – Марія Зарицька, заступниці голови – Христина Подолук, Леся Шмаргун, секретарка – Марія Зарицька, скарбник – Віра Погорецька.

Референтки: культурно-освітня – Христина Подолук, організаційна – Леся Казій, господарські – Юлія Захарія, Ірена Трояновська, Параскевія Шпачинська, Віра Погорецька, Суспільної опіки – Ярослава Щерба, Анна Сенчишин, Христина Корнага.

Контрольна комісія: Ярослава Щерба, Анна Сенчишин.

Уступаюча голова подякувала всім членам за співпрацю впродовж її трирічної каденції та побажала нововибраній голові успіхів і Божого благословення у новому році. Після обговорення біжучих справ членки Відділу розкупили на 50 дол. льотерійні квитки призначені Екзекутивою СУА на Суспільну опіку СУА. Також членки вирішили подарувати ще 100 дол.

на цю саму ціль. Чек 150 дол. передано Лідії Закревській, яка щиро подякувала за подарунок і похвалила Відділ за його працю в організації СУА.

Сходина закінчила нововибрана голова подякою за довір'я і проханням ще інтенсивнішої співпраці.

Христина Подолук, заступниця голови.

* * *

33-й ВІДДІЛ СУА, Клівленд, Огайо.

Загальні збори Відділу відбулися 11 лютого ц. р. Головою зборів була Лукія Гриців, секретарем – Любомира Мичковська.

Управу Відділу вибрали у такому складі: голова Відділу – Лукія Гриців, перша заступниця голови – Оксана Шараневич, друга заступниця – Ольга Дем'янчук, протоколярна секретарка – Любомира Мичковська, кореспонденційна секретарка – Стефанія Балагутрак, скарбник – Люся Медицька.

Референтки: організаційна – Ірина Стахур, культ-освітня – Олена Хміляк, Суспільної опіки – Стефа Балагутрак, Марія Футей, Люба Лешньовська, стипендійна – Ірина Стахур, музейно-мистецька – Марія Антонів, виховна – Євгенія Світенко, пресова – Ніна Сікора, зв'язків – Олена Хміляк, архівар – Євгенія Бенко.

Контрольна комісія: Ірина Дубас (голова), Леся Волошин, Ірина Кріса, Марія Антонів (членки).

Ніна Сікора, пресова референтка Відділу.

62-й ВІДДІЛ ім. Лесі УКРАЇНКИ, Глен Спей.Н.-Й.

Загальні збори Відділу відбулися 2 лютого ц. р. Головою зборів була Анна Бідяк, секретаркою – Уляна Ковалик.

До Управи Відділу на 2006 рік вибрали: Анна Пищимуха – голова Відділу, Тамара Лихолай – заступниця голови, Любов Пищимуха – секретар, Орися Саляк – скарбник.

Референтки: організаційна – Валентина Мантика, мистецько-музейна – Галина Кандюк, імпрезова і пресова – Святослава Гой-Стром, суспільної опіки – Уляна Ковалик, стипендійна – Анна Бідяк, хронікар – Ляриса Саляк, господарська комісія – Ірина Костюк (голова), Анна Босак і Марія Наконечна (членки).

Контрольна комісія: Марія Гутель, Валентина Мантика, Наталя Мельник.

Після виборів голова Відділу Анна Пищимуха прочитала Архієрейське благословення єпископа Буцацької дієцезії УГКЦ Іринія Білика та урочисто вручила Грамоти почесного членства за довголітню і корисну працю нашим членкам Юстині Попович і Галині Кандюк.

*Святослава Гой-Стром,
пресова референтка Відділу.*

Спростування

У вересневому числі журналу (2005 р.) на 36 сторінці, перша колонка, четвертий рядок знизу, слід читати: **15 дол. – Тетяна Дідошак.**

Закінчення зі стор. 29

Небо заопікувалось нею – під час політичних чисток на поч. 70-их, коли йшло під укіс життя сотень інтелігентських родин, Ніна відбулась лише звільненням із роботи й короткочасним безробіттям.

За незалежної України Ніна з головою поринає у світ Математики. Репресії не змогли зламати й витравити її вулканічного завзяття, натхнення, палкої закоханості в науку й життя, чесності самої з собою і – дивовижної працездатності. Вона – автор понад 300 наукових праць, з них – 18 книг, що презентують українську науку. Саме як українського науковця Ніну Вірченко визнано вченими Америки, Австралії, Бельгії, Австрії, Англії.

З-між усіх уподобань її душі та обов'язків, котрі свідомо взяла на себе, бо "хто, як не ми?" – її 40-річна опіка пам'яттю М. Кравчука. В ім'я нього вона витримувала й витримує – так-так! – і косі погляди, і приниження, і все решта. Дослі-

джує, пропагує наукові ідеї математика світової слави й патріота, розвиває далі всі напрями його громадської діяльності і хоче бути гідною цього високого імені. В 2000 році Ніна Вірченко видала науково-популярну працю "Михайло Кравчук", а в 2002-му, завдяки моральній і матеріальній підтримці Президента УВАН у США професора О. Біланюка та голови Видавничої Комісії професора Л. Винара, надруковано "Вибрані твори" М. Кравчука (Н. Вірченко – упорядник).

Ця Жінка бачить за горизонт, невтомно підіймає українське небо духу, і хоч не раз їй дуже тяжко, – скарг не почує. В ній живе могутній світлий голос, що скликає український рід до дії, до віри. Недарма одна з табірних посестер Нуся Катамай написала їй: "Ніночко! Ти – донька неба!.." Ця оцінка – підтвердження того, що життя Ніни Вірченко – вдалося, і це її і самоствердження, і протест.

ПЕРЕСТУПИЛИ МЕЖУ ВІЧНОСТІ

МАРТА-ЛЮБОВ ЯРОШ З ГАВРИЩАКІВ

Незадовго проминує рік, як упокоїлася в Бозі членка нашого 83-го Відділу СУА в Нью-Йорку бл. п. Марта-Любов Ярош з Гаврищаків. Здається, тільки учора ми розмовляли з нею телефонічно і я розказувала їй про події в нашій громаді, в основному в Пласті. Марта живо коментувала їх і жалілася, що здоров'я не дозволяє їй брати у цьому участь.

Марта народилася 22 лютого 1918 року у Львові в родині о. Андрія та Леонтини Гаврищуків. Була на десять років молодшою від своїх трьох сестер Оксани (Рак), Клавдії (Олесницької), та Ірини (Колтунюк) – відомих пізніше громадських діячок в США.

Отець Гаврищак під час Першої світової війни був капеляном українських вояків у австрійському війську, а пізніше дорадником Митрополита Андрея Шептицького, і родина мешкала в резиденційному крилі катедрі св. Юра. В родині панував патріотичний дух та глибока національна свідомість, і у такій атмосфері виростала Марта. Після смерті матері, коли Марті було тільки шість років, о. Гаврищаківі доручили парафію у підльвівському селі Борщевичі, де він проводив просвітню роботу серед селян та зумів зорганізувати селян побудувати церкву. Посвячення церкви було дуже величним, приїхав Митрополит Шептицький. У гурті дівчаток, що всипали перед Митрополитом і численними священиками дорогу квітами, першою була Марта. Це було для неї прегарним спомином на ціле життя.

Приготовляючись до іспиту вдома Марта поступила до гімназії сс. Василіянок у Львові, пізніше перейшла до гімназії Рідної Школи у Станиславові (Івано-Франківськ). Закінчила гімназію разом з нерозлучними приятельками Марією Висоцькою-Крамарчук і Лідією Левицькою-Гладкою, які також відомі у нашій громаді зі своєї пізнішої діяльності в СУА. Ці

роки у Рідній Школі були для Марти дуже гарними, наповнені активністю в театральних гуртках, хорових ансамблях тощо.

1937 р. помер о. Гаврищак, і Марта стала круглою сиротою. Сестри щиро заопікувалися своєю набагато молодшою сестрою. Сестра Клавдія Олесницька була вже в США і запросила Марту на кількомісячні відвідини Америки. Тоді ж Марта мала можливість побачити живучість тутешньої української громади, і в тому пізнати діяльність СУА. У короткому часі після того Клавдія Олесницька стала першим редактором і творцем форми і змісту журналу „Наше Життя”.

Повернувшись з Америки, Марта вступила до Торговельного Інституту в Кракові. Після року студій почалася Друга світова війна, Марта повернулася до Галичини, а з наближенням східного фронту виїхала, як і сотні тисяч українців, на Захід і 1944 р. опинилася в Австрії у Відні. Там зустріла своїх сестер Ірину і Оксану.

Працюючи у Відні аптечною практиканткою, закінчила інтенсивний курс Віденського Косметікуму з дипломом, який давав їй право працювати не лише у галузі косметики, але й допоміжним фахівцем у медичних закладах.

Після закінчення війни сестра Клавдія, яка вже була американською громадянкою, допомогла Марті, Оксані та Ірині у 1948 році приїхати до США, до Нью-Йорку.

1951 р. Марта одружилася з інж. Стахом Ярошем, а у 1954 р. у них народився син Андрій.

Марта включилася у життя громади. Стала парафіянкою церкви св. Юра, вступила до СУА, згодом до Пласт-Приюту та Пласту до куреня „Верховинки”.

1964 р. разом з Варкою Бачинською стала основоположницею 83-го Відділу СУА у Нью-Йорку та другою з черги його головою. Входила до Окружної Управи Округу Нью-Йорку. В Пласт-Прияті та у Пластовій Фундації особливо допомагала Станиці під час купівлі та перебудови Пластового дому. Як голова гуртка Пласт-Приюту, провела кілька літературних конкурсів для пл. юнацтва, допомагала в Управі пластової оселі „Вовча тропа”, особливо у зв'язку з відвідинами оселі Блаженнішим Архiepіскопом Йосифом Сліпим.

Затяжна хвороба в останніх роках її життя обмежила участь Марти в громадському та пластовому

АННА-РОЗА КРИСА

З волі Всевишнього 25 лютого ц. р. відійшла у вічність Анна-Роза Криса.

Анна була доброю і зразковою членкою 17-го Відділу СУА ім. Олени Теліги в Маямі, Фл.

Народилася Анна 25 липня 1925 р. у м. Бетлегем, Па. в родині Петра і Катерини Кішпанів. Молодою дівчиною захопилася церковною музикою, мала прегарний голос і вже у свої п'ятнадцять років була вибрана до славного хору Бетговен-Бах. 1955 р. родина Крисів переїхала до Маямі, Фл.

Чоловік Анни був учителем історії у вищій школі, Анна працювала і виховувала дві доньки – Дану і Петрису. У Маямі родина включилася в українські громадські й церковні організації. Анна вкладала багато праці в Українсько-американський клуб, Товариство українських танцюристів у Маямі, була учасником церковного хору. Цікавилася життям громади і щиро для неї працювала.

Членкою СУА була коротко, тільки п'ять років. Нам буде бракувати її і її прегарного голосу.

*Мирослава Тершаковець,
членка 17-го Відділу СУА ім. Олени Теліги
в Маямі, Фл.*

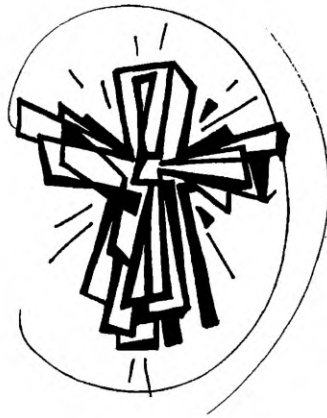
житті, проте вона і морально, і фінансово підтримувала різні акції – Український Музей у Нью-Йорку, СУА, Пласті. Вона весь час цікавилася життям діаспори та України.

1 серпня 2005 року зупинилося її зболене серце і закінчилася земна дорога.

Похоронена Марта на цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд-Бруку, Н.-ДЖ.

Ті, які знали Марту, згадуватимуть її завжди усміхненою, елегантною і привітною.

Олександра Юзенів.

ОЛЬГА ОХРІН

33-й Відділ СУА ім. Лесі Українки ділиться сумною вісткою, що 9 лютого ц. р. відійшла у вічність наша по-сестра – Оля Охрін. Жахлива, безглузда смерть – автомобільний випадок. Вона завжди безглузда, а ми перед нею безпорадні.

Народилася Оля 12 лютого 1925 року в селі Адамівка на Вінничині в працюючій подільській родині, яка виховувала трое дітей – дві дочки і сина. Олі, другій з черги дитині, Всевишній

назначив нелегкий шлях.

Шістнадцятилітньою дівчинкою 1942 р. Олю примусово вивезли на роботи до Німеччини, і вона сім років відмучилася у таборах. Родина довго не знала про долю дочки. А життя несло все даліше від дому.

1950 р. Оля зупинилася на берегах Америки, де треба було починати життя наново. Тут доля звела її з воїном УПА Мар'яном Охріном, у 1956 р. вони одружилися. Виховували двох синів Юрія і Романа, ревно берегли українську мову, рідні звичаї, обряди. Національно-патріотичне виховання, крім родини, сини отримували в СУМі, й Оля також підтримувала Сумівську оселю в Пармі Ог.

1993 р вступила у 33-й Відділ СУА, де була активною, доброю господинею, жертвовною союзнякою.

Похоронні відправи відбулися у похоронному заведенні "Kolodij-Lazuta Funeral Home", та в Українській Католицькій церкві св. Андрія.

Прощалися з Олею сумівці, союзнянки та громада Парми.

Прощальні слова виголосила Оксана Шараневич та священник о. Ігор Касіян.

У смутку залишилися син Юрій з дружиною Іриною і дочкою Діяною, син Роман, сестра Ганна з родиною в Україні й друзі.

Похована Ольга на цвинтарі св. Андрія в Пармі поруч із чоловіком.

Вічна їй пам'ять!

*Оксана Шараневич,
заступниця голови 33-го Відділу.*

ДОБРОДІЙСТВО

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ „НАШЕ ЖИТТЯ”

У пошану воїна I Української Дивізії УНА світлої пам'яті **Андрія Закревського**, побратима нашого батька і дідуся, складаємо **50 дол.** на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя” (через 83-й Відділ СУА).

Сумуємо разом з Вами, шановна пані Лідо!

**Ірена Бачинська-Чабан з синами
Тарасом і Левком.**

Замість квітів на могилу **бл. п. д-ра Романа Барановського** 89-й Відділ СУА складає **25 дол.** на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”. Дружині Стефанії та родині висловлюємо щирі співчуття.

Меланія Кокорудз, референтка Суспільної опіки 89-го Відділу СУА, Кергонксон, Н.-Й.

У світлу пам'ять **бл. п. Дем'яна Поритка** складаю **20 дол.** на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”. Редакцію журналу “Наше Життя” щиро вітаю і бажаю всього добра!

Ярослава Стасюк.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Оксани Савчук**, улюбленої дочки голови Округу Нью-Йорку Наді Савчук, 103-й Відділ СУА у Гемпстеді складає **100 дол.** на Пресовий Фонд журналу “Наше Життя”. Шановним батькам і родині висловлюємо щирі співчуття.

Христина Подолук,
заступниця голови Відділу.

На Пресовий Фонд журналу “Наше Життя” складаю **20 дол.**

Неоніля Кузич.

На пресовий Фонд журналу “Наше Життя” складаємо **5 дол.**

Ольга і Петро Байки.

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА

ЛЮТИЙ 2006

Donations to the Women's health fund was collected by Boston Branch 126 of U.N.W.L.A. Snc. Donors: Christine Balko Slywotski – **\$100**; Eva Sacharuk – **\$20**.
Nadia Annese, President.

Замість квітів на могилу **бл. п. Ірени Пік** членки 33-го Відділу в Клівленді склали **25 дол.** на Суспільну опіку СУА. Дочці висловлюємо щирі співчуття.

Лукія Медицька, скарбник 33-го Відділу СУА.

Разом за лютий 145 дол.

У світлу пам'ять **Варки Бачинської і Христини Навроцької** складаю **50 дол.** (через 83-й Відділ СУА) сиротам в Україні.

Віра Кушнір.

У світлу пам'ять **Романа Думи** складаю **25 дол.** (через 83-й Відділ СУА) на допомогу хворим сиротам в Україні.

Віра Кушнір.

У пам'ять моєї найдорожчої сестри **Люби Пак**, яка відійшла у вічність 11 грудня 2005 р. у Філадельфії, складаю (через 56-й Відділ СУА у Норт Порті, Фл.) **50 дол.** сиротам в Україні.

Олександра Яськів, сестра.

У світлу пам'ять **Володимира Сташишина** його дружина Стефанія складає **50 дол.** (через 106-й Відділ СУА у Гартфорд) на допомогу сиротам в Україні.

Ярослава Кукіль, скарбник Відділу.

Belated st. Nicholas Greetings to the orphanages in Ukraine. The amount of **\$400** was submitted by the Detroit Regional Council's welfare committee.

Helen Palmer.

Замість квітів на могилу нашого дорогого приятеля **Володимира Кріси**, чоловіка Ірени Кріси, складаємо **50 дол.** сиротам в Україні. Родині висловлюємо сердечні співчуття.

Люба і Олег Кінахи.

Разом 625 дол.

ДОПОМОГА „БАБУСЯМ”

99-ий Відділ СУА у Вотервліті складає **220 дол.** для допомоги „Бабусям” в Україні.

Любомира Мокій, фінансова секретарки Відділу.

МОЛОКЕ і БУЛОЧКА НАЙМОЛОДШИМ ШКОЛЯРАМ УКРАЇНИ

На сніданки дітям в Україні складаю **25 дол.**

Марта Левицька.

У світлу пам'ять **бл. п. Романа Бойка**, довголітнього вчителя середніх шкіл, для допомоги сиротам в Україні (через 86-й Відділ СУА у Ньюарку, Н. Дж.) склали: **по 300 дол.** – Любомира і Орест Бойки з родиною, Віра Менцінська; **по 200 дол.** – Олександра Яблонська, Володимира і Володимира Васічки, Марія і Михайло Кушнірі, д-р Петро і Рута Ленчури, Зеня і Любодар Олесницькі, Helen Kelly; **по**

50 дол. – Ольга Гасцька, Наталія і Євгеній Змії, Марта і Борис Ковалі, Лілія і Стефан Пелешуки; **по 30 дол.** – Оленка і Володимир Климки; **по 25 дол.** – Наталія Клапішак, Іванна Мартинець, Олександра і Мирон Стебельські, Таїса Турянська, Ліда і Богдан Мачули, Jean M. Diliberty, Демкови; **по 20 дол.** – Люся і Володимир Потезні, Роман Канюка, Іван Симчик, Mr. and Mrs Posthumus. **Разом 1,935 дол.**

Членки 45-го Відділу в імені Наталки Гевко склали **40 дол.** для сиріт в Україні.

Голова Відділу **Стефа Король.**

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Дарія Дроздовська, референтка Суспільної опіки СУА.

Марія Соробей-Штогрин, скарбник.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

ПОЖЕРТВИ ЗА ЛЮТИЙ

830 дол. – Богдан Полянський Goodrich Foundation (98); **440 дол.** – д-р Тарас і Ірена Новосівські (90); **400 дол.** – Ірена Шубин (3); **330 дол.** – Євген Рудакевич, 38-й Відділ СУА; **300 дол.** – Михайло Дидик (3), Дарія Гірняк (3), д-р Ігор і Елейн Занькови (49); Уляна Лоза (49); **220 дол.** – Володимир і Катерина Воловодюки (86), Галина Кастанюк (111), Лідія Козак (56), Natalka Lunch, і Євген і Богданна Михайліві (91), Іван і Христина Плути (13), Dr. Irwin C. Radezky, Оксана Стеранка (86), 34-й Відділ СУА, 45-й Відділ СУА, 75-й Відділ СУА, 89-й Відділ СУА, 90-й Відділ СУА; **200 дол.** – Іван Зелений (3); **180 дол.** – Богдан і Сузен Пискіри (51); **150 дол.** – Оріся Стефанів (98), Іван Чернявський; **142.64 дол.** – Мирон Б. Кравчук (Bristol-Myers Squibb Matching Fund through United Way) (98); **110 дол.** – Марія-Оксана Бачинська (86), Едвард і Олена Мельничуки (24), Осип Сахно, Укр. Амер. Ветерани, Станиця 30 (98), д-р Ю. і А. Слусарчуки; **200 дол.** – Рей Бадинський (3), Анна Ганицька (49), Ray & Rita Oberieltner (98), Оксана Салдит (49), Мона Снилик (3), Ігор Струтинський; **60 дол.** – Данило Базарко (Bristol-Myers Squibb Matching Fund through United Way) (98); **58 дол.** – 3-й Відділ СУА; **50 дол.** – Зеновія Бігун (111), Євген і Катерина Братач, д-р Стефан Осадца (49), Ярослав і Лідія Черники (83); **25 дол.** – Христина Балинська (98), Michael Swinchuk, Люба Цьолко (49); **21 дол.** – Рената Бігун (28); **20 дол.** – Taisa Goodnature, Ярослава Дергак (49), Васирина Осташук (49), Анна Яцишин (49); **15 дол.** – Дарка Мазурик (Bristol-Myers Squibb Matching Fund through United Way) (98); **10.50 дол.** – Іван Василик (Bristol-Myers Squibb Matching Fund through United Way) (98).

У пам'ять...

Замість квітів на могилу **бл. п. Олени Кравців**

на Стипендійну акцію СУА склали: **по 50 дол.** – Надія Дейчаківська, Зенон і Наталя М'ягкі, Нестор і Аніса Шусти; **40 дол.** – Андрій Школьник; **20 дол.** – Осип і Анна Мартинюки. **Надія Шкільник.**

У світлу пам'ять незабутнього чоловіка і батька **бл. п. Сергія Винярьського** складаємо **400 дол.** (через 12-й Відділ СУА) – на Стипендійну акцію СУА для дітей в Україні, які потерпають від матеріальних нестатків.

Неоніля Винярьська, д-р Юрій Винярьський.

З нагоди...

З нагоди різдвяних свят референтка 99-го Відділу СУА у Вотервліті, Н.-Й. Любомира Мокій провела збірку „на коляду”. Зібрані **1,080 дол.** призначили на стипендії сиротам в Україні. Склали: **по 100 дол.** – М. А. Дитюк, Євгенія Макух, Тарас і Юліяна Шепеляві; **по 50 дол.** – Олександр і Аліса Сердюки, William & Natalka Verzole; **по 30 дол.** – Віктор і Наталка Головащенко, о. Михаїл і Ольга Мишуки, Іван і Марія Філі; **по 25 дол.** – Антін Білинський, Лідія Волосянська, Іван і Софія Галайко, Ярослав і Дося Кушнірі, Теодор і Маргарета Федаки; **по 20 дол.** – Мирон Бучак, Олександра Боднар, Андрій Васенко, Nick Druansky, Микола Завіський, Іван Зендран, Семен і Катерина Ксенічі, Ірена Мирон, Тарас і Леся Мишуки, Доротея Мокій, Любомира Мокій, Станислав і Катерина Мочульські, Іван Романишин, James Sisung, Петро Сп'як, Павло і Дося Шевчуки, Микола і Марійка Філі; **по 15 дол.** – Іван і Галина Демчарі; **по 10 дол.** – Юлія Ванцко, Стефан Гебуза, Анна Коцан, Февронія Кошикар, Володимир Літинський, Михайло Пелех, Гарій і Надія Сембрати, Марія Скалій, Іванка Цьолко, Катерина Хорват; **по 5 дол.** – Доротея Дідух і Галина Джеверс.

З нагоди 80-літнього ювілею Союзу Українок Америки 103-й Відділ ім. Олени Теліги в Гемпстеді на Лонг Айленд провів збірку з призначенням на стипендії студентам в Україні. Свідома молодь – це майбутня запорука Держави. Пожертви склали: **200 дол.** – Український Народний Союз (327-й Відділ) в Гемпстеді; **по 50 дол.** – Ілейн Дячун, Марія Зарицька; **35 дол.** – Богдан і Марія Галилуки; **по 25 дол.** – Марія Жеграй, Параскевія Шпачинська, Богдан і Христина Подолуки; **по 20 дол.** – Оля Агтяс, Євгенія Клуба, Анна Романюк; **по 15 дол.** – Роман і Ірена Бадяки, д-р Юрій Солтис; **по 10 дол.** – Михайло і Катерина Драбики, Богдан Копистанський, Христина Леонард, Анна Малиняк, Оля Пищимуха.

Разом **550 дол.**

Христина Подолук.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

М. Оріся Яцусь, скарбник комісії стипендій СУА.

Марія Полянська, референтка стипендій СУА.

Ніна КУФКО

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Великдень – свято навесні.
Веселий гомін у шпаківнях.
Прозоре небо. Дні ясні.
Птахи вже повернулись з півдня.

До нас в кімнату залюбки
Веселий промінь сонця лине:
На вишивані рушники,
На стіл, на білу скатертину,

На паски пишні та пухкі,
На їх брилі молочно-білі,
На паростки вівса легкі,
Де крашанки лежать в тарілі.

Великдень... Все добро небес
Сьогодні тут у нашім домі.
Вітаємось: – Христос воскрес!
Заходьте, друзі і знайомі!

Андрій М'ЯСТКІВСЬКИЙ

ВЕЛИКДЕНЬ

Ми довго чекали Великодня. Дивились на іній – уявляли білий вишневий цвіт, де крашанки лежать в тарілі.

Вербної неділі принесли з церкви освячену лозу. Хльоскали нею тата, маму, братиків, сестричок – так проганяли зиму, приказуючи: Великдень... „Не я б'ю, лоза б'є... За тиждень – Великдень. Недалечко червоне яєчко!”

Чекали Великодня...

І от урочисто у церкві задзвонили дзвони. Зійшло веселе весняне сонечко і сповістило рясним промінням: „Христос воскрес!” Надворі розтала крига. З'явилася зелена травиця й тихо шелестить: „Христос воскрес!”

Вмиваймось, милі хлопчики й дівчатка, і притулюймо до щічок червоне яєчко, щоб завжди бути гарними. Перехрестімося до ікони, помолімося „Отче наш” і сідаймо до святкового столу, сказавши всім, хто в хаті:

– Христос воскрес!

Пообідавши, всі виходьмо з хати, хай невидимо увійдуть до неї наші родичі, яких вже немає на білому світі, й теж покуштують великодніх страв.

Винесім худібці та птиці крихіт свяченої паски і прокажімо:

– Христос воскрес!

Радіймо, що з воскресіння Христа настала весна, і сподіваймося, що вона принесе нам щастя.

Вітаймося з усіма, кого стрінемо, словами: ”Христос воскрес!

А як нас привітають, відповідаймо: „Воістину воскрес!”

Ніна МУДРИК-МРИЦ

НА ВЕЛИКДЕНЬ

На Великдень біля церкви
сиділа Гагілка,
в запасчині – дві писанки,
в руці – з верби гілка.

Ішла Ксеня зі свяченим
з дива зупинилась:
“Хто ти така? Звідкіля ти
тут, у нас, з’явилась?”

Я Гагілка. З України
принесла привіти,
щоб на всій землі раділи
українські діти”.

Усміхнулись, пригорнулись,
наче б звіку знали,
писанками обмінялись,
похристосувались!

Рис. Ніна Мудрик-Мриц.

ВЕСНЯНИЙ ВЕЧІР

Утомилось сонце гоже,
сніг топило на грядках,
працювати вже не може,
спотикається в хмарках.

Рум’янці горять на щоках,
позіхає на весь рот,
то ж йому й льоди в потоках
теж накоїли турбот.

Тиха зіронька вечірня
вийшла вже на небосхил,
на спочинок кличе, вірна,
щоб нових набратись сил.

Стелить постіль, срібнокоса,
з хмар та сяєва свого,
миє сонцю личко в росах,
спатоньки кладе його.

І приносить лік на втому –
– це дитячі молитви:
“Богу молимося святому,
сонце нам благослови”.

Усміхається щасливо
сонце крізь веселі сни,
збудить вранці дітям диво –
перше квіттячко весни.

Ніна Мудрик-Мриц. “Дитячий куток”. Торонто, 1983. ОПЛДМ.

Смачного!

Зоя Кучерява.

*У неділю рано на Великдень
Усміхалась наша мама.
Тричі, як на паску звичай,
Цілувалась з нами.*

Дарія ЦВЄК

СИРНИК НА КРИХКОМУ ТІСТІ

Тісто: ½ фунта борошна, 5 унцій масла, ложка цукру, 2-3 ложки квасної сметани.

Сирна маса: 2 фунти сиру, 7 яєць, 10 унцій цукру, ложка вершкового масла, 4 зварені обчищені картоплини, 2 ложки манної крупи, висушена і втерта на тертці шкірка з пів цитрини.

Помадка: ½ фунта цукрової пудри, сік з пів цитрини, білок, мигдалева есенція, ложка коньяку.

Для оздоблення 4 унцій мигдалю.

Посічіть масло з борошном, додайте цукор, сметану і замісіть тісто.

Вистеліть ним дно тортівниці, поколіть виделкою і поставте в гарячу піч.

Через 15 хвилин викладіть на недопечений корж сирну масу, змажте жовтком і печіть годину (350-400°F).

Цукрову пудру розтирайте дерев'яною ложкою з білком до утворення однорідної пухкої маси, додаючи по кілька крапель цитринового соку, мигдалевої есенції, коньяку.

Приготовленою помадкою покрийте охолоджений сирник, оздобте мигдалем.

Сирну масу приготуйте так: сир змеліть разом з картоплею, масло розітріть з цукром, жовтками і цитриновою шкіркою, додаючи по ложці змелений сир із картоплею.

Масу з'єднайте зі збитими білками, манною крупою і вимішайте.

ШАРЛОТКА З ЧЕРЕШНЯМИ

3 горнятка борошна

8.8 унцій маргарину

1 ложка цукру

3 яйця

1 горнятко цукру

ванілія

½ горнятка сметани

на кінчику ножа

порошок для печива

шкірка з цитрини

2 фунти черешень або

вишень

До просіяного з порошком для печива борошна додайте маргарин, потертий на грубій терт-

ці, цукор, шкірочку з пів цитрини, жовтки. Всі продукти посічіть ножем, додаючи сметану, до утворення однорідної маси.

Тісто має бути густе. Домісіть його швидко і покладіть на 2 години в холодильник.

Перед випіканням тісто розкачайте за розміром середньої величини тортівниці, застеліть її промашеним папером, проколіть тісто виделкою і поставте в нагріту піч (200°F).

Печіть до напівготовості 25 хвилин, тоді корж посипте меленими сухарями з булки і накладіть вишні або черешні без кісточок, покрийте піною, поставте ще раз у духовку і випікайте, поки піна не набуде золотистого кольору.

Замість черешень можна використати почищені полуниці або половинки абрикосів.

Для піни: з білків збийте дуже густу піну, тоді поступово додайте цукор (по ложці) і весь час збивайте, поки цукор не розчиниться. Для поліпшення смаку шарлотки піну перед випіканням посипте посіченими горіхами.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНА ГОЛОВА СУА
Анна Кравчук

Ірина Куровицька — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Оксана Фаріон
Марта Данилюк

Софія Геврик

Маріянна Заяць

Лідія Баб'юк
Христина Ярема
Рома Шуган
Рената Заяць
Катерина Немира
Ірена Стецьків
Віра Кушнір

РЕФЕРЕНТУРИ

Дарія Дроздовська
Христина Швед
Уляна Кобзар
Марія Полянська
Ольга Тритяк
Марія Гавриляк

- 1-ша заступниця голови
- 2-га заступниця голови для справ організаційних
- 3-тя заступниця голови для справ культури
- 4-та заступниця голови для справ зв'язків
- протоколярна секретарка
- англійська секретарка
- фінансова секретарка
- скарбник
- для справ преси
- вільна членка
- вільна членка

- суспільної опіки
- виховна
- музейна
- стипендій
- архівальна
- здоров'я і довкілля

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Дарія Завадівська — Дітройт
Христина Хомин-Іжак — Філадельфія
Надія Савчук — Нью-Йорк
Марта Стасюк — Північний Нью-Йорк
Катерина Воловодюк — Нью-Джерсі
Іванна Шкарупа — Огайо
Любомира Калін — Чикаго
Галина Шулевська — Нова Англія
Люба Кушнір-Дряньська — Центральний Нью-Йорк
Уляна Глинська — зв'язкова віддалених відділів

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич — голова
Надія Цвях — членка
Марія Томоруг — членка
Анна Рак — членка
Лідія Закревська — заступниця членки
Леся Гой — заступниця членки

Оксана Скипакевич Ксенос — парламентарист

Ірена Чабан — головний редактор журналу "Наше Життя"
Тамара Стадниченко — редактор англійської частини журналу

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENT
Anna Krawczuk

Iryna Kurowyckyj — President

EXECUTIVE COMMITTEE

Oxana Farion
Marta Danyluk
Sophia Hewryk
Mary Ann Zajac
Lidia Babiuk
Christina M. Jarema
Roma Shuhan
Renata Zajac
Kateryna Nemyra
Irena Stecki
Vera N. Kushnir

- 1-st Vice President
- 2nd VP — Membership
- 3rd VP — Culture
- 4th VP — Public Relations
- Recording Secretary
- Corresponding Secretary (engl.)
- Financial Secretary
- Treasurer
- Press
- Member-at-Large
- Member-at-Large

REGIONAL COUNCILS

Daria Zawadivsky — Detroit
Christine Chomyn-Izak — Philadelphia
Nadia Sawczuk — New York City
Martha Stasiuk — New York - North
Kateryna Wolowodiuk — New Jersey
Iwanna Shkarupa — Ohio
Lubomyra Kalin — Chicago
Halyna Shulewsky — New England
Luba Kushnir Dryansky — New York - Central
Uljana Hlynsky — Liaison for Branches-at-Large

STANDING COMMITTEES

Daria Drozdovska
Christine R. Shwed
Ulana Kobzar

Maria Polanskyj
Olga Trytyak
Maria Havryluk

- Social Welfare Chairwoman
- Education Chairwomen
- Art/Museum Chairwoman
- Scholarship/Student Sponsorship Program Chairwoman
- Archives Chairwoman
- Health and Environment Chairwoman

AUDITING COMMITTEE

Joanna Ratych — Chairwoman
Nadia Cwisch — Member
Maria Tomorug — Member
Anna Rak — Member
Lidia Zakrewsky — Alternate
Lesia Goj — Alternate

Oksana Skypakewych Xenos — Parliamentarian

Irena Chaban — Editor-in-Chief "Our Life"
Tamara Stadnychenko — English editor "Our Life"

Канцелярія СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS: 203 Second Avenue, New York, NY 10003
Tel.: (212) 533-4646 • Fax: (212) 533-5237

Електронна пошта / e-mail: unwla@unwla.org
Website: www.unwla.org

Адміністратор бюро — **Наталія Дума**
Office administrator — **Natalia Duma**
Години урядування: 9:00 – 11:30

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

171 Main Street, P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Tel.: (732) 441-9530 • Fax: (732) 441-9377
Maria Polanskyj, Chair

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

222 East 6th Street, New York, NY 10003
(212) 228-0110 • Fax (212) 228-1947
E-mail: info@ukrainianmuseum.org
Website: www.ukrainianmuseum.org

**“Южно-русскій орнамент”. А. Лисенко, 7 видання, І. А. Розова, Київ 1886 р.
Із збірки Євгенії Бачинської-Федусевич.**

Вишивати нитками Д.М.С. чорними і червоними ч. 321.
Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.